

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

**na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym
Akademii Pomorskiej w Słupsku**

dokonanej w dniach 11-13.10.2012 roku przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

1. prof. dr hab. Mirosława Buchholtz – przewodnicząca zespołu, członek PKA,

oraz członkowie:

2. mgr inż. Maciej Markowski – ekspert PKA, ds. jakości, ekspert PKA, formalno-prawny

3. prof. dr hab. Ewa Chmielecka – ekspert PKA, merytoryczny (1)

4. prof. dr hab. Iwona Chrzanowska – ekspert PKA, merytoryczny (2)

5. prof. dr hab. Bożena Stawoska-Jundziłł – ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców

6. Grzegorz Kołodziej – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studentów

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Wizytacja została przeprowadzona w związku z upłynięciem okresu, na jaki została wydana ocena na kierunku „pedagogika”. Wydział jednocześnie spełnił warunki wynikające z art. 48a ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232).

Ocena instytucjonalna Polskiej Komisji Akredytacyjnej została dokonana po raz pierwszy w wizytowanej jednostce.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego PKA został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni, Wydziału oraz wchodzących w jego skład Instytutów i Katedr, reprezentantami interesariuszy zewnętrznych, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia realizowana przez jednostkę*

Krótką prezentacją jednostki, jej pozycja w Uczelni.

Początki historii Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku zbiegają się z początkiem istnienia Uczelni. W 1969 roku powstała Wyższa Szkoła Nauczycielska (WSN) a w niej Wydział Pedagogiczny. Utworzenie na Wydziale Katedry Filozofii w roku akademickim 2000/2001 wymagało także zmiany nazwy Wydziału na Edukacyjno-Filozoficzny. Jest to największy wydział na Uczelni. W skład Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego wchodzi cztery jednostki: Instytut Pedagogiki, Instytut Muzyki, Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej oraz Katedra Filozofii. Wydział prowadzi kształcenie w trybie dwustopniowym – licencjackim i magisterskim, stacjonarnym i niestacjonarnym na następujących kierunkach: „pedagogika” (studia I i II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne), „filozofia” (studia I stopnia, stacjonarne), „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” (studia I i II stopnia, stacjonarne), „socjologia” (studia I stopnia, stacjonarne), „praca socjalna” (studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne). Kształcenie w Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym obejmuje także studia podyplomowe. Kierunki realizowane w jednostce są prowadzone zgodnie z regułami określonymi w regulaminach studiów.

Wydział nie ma uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora, ale o to zabiega szczególnie na kierunku „pedagogika”, który ma wieloletnią tradycję i cieszy się zainteresowaniem kandydatów na studia. Wydział dba o rozwój naukowy kadry i dąży do wzmocnienia akademickości, uznając jednocześnie potrzebę przygotowywania studentów do praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Spadek liczby studentów w ostatnich latach dotyczy nie tylko Wydziału, ale całej Uczelni, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Wzrost liczby odnotowuje się natomiast wśród słuchaczy studiów podyplomowych, szczególnie tych prowadzonych przez Instytut Pedagogiki.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni	jednostki	uczelni	Jednostki	uczelni	jednostki
studia stacjonarne	2758	780	n.d.	n.d.		
studia niestacjonarne	1809	984	n.d.	n.d.		
RAZEM:	4567	1764	n.d.	n.d.	335	149

* - numeracja punktów odpowiada numerom *kryteriów głównych*, a podpunktów – numerom *kryteriów szczegółowych* określonym w Części II Załącznika do Statutu PKA pt. Kryteria oceny instytucjonalnej

1). *Ocena zbieżności strategii działalności i rozwoju jednostki z misją i strategią Uczelni, w szczególności w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych, a także związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.*

Uderza brak konsekwencji w formułowaniu wizji i misji uczelni – uczelnia swą wizję widzi w modelu uniwersytetu – uczelni akademickiej, rozwijaniu badań naukowych potrzebnych dla uzyskania i podtrzymania tego statusu, z drugiej zaś strony chce być uczelnią lokalną, silnie związaną z regionem i miastem, co pozwoli jej na dopływ kandydatów na studia i funduszy na rozwój regionalny. Harmonijne połączenie tych dwu celów jest możliwe, jednakże wymaga debaty wewnątrz uczelni i z interesariuszami zewnętrznymi.

Strategia rozwoju Wydziału Edukacyjno - Filozoficznego jest prostym przekształceniem dokumentu pod nazwą „Strategia Rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku 2011 – 2015”, stanowiącego załącznik do Uchwały Senatu nr R/0004/49/11. W konsekwencji oba dokumenty są ze sobą zbieżne. Jednakże, jak wynika z rozmów zarówno z władzami Uczelni, jak i Wydziału, proces tworzenia obu dokumentów nie został poprzedzony dogłębną analizą Uczelni, Wydziału lub ich otoczenia. Strategia Uczelni, była jedynie konsultowana z regionalnymi środowiskami samorządowymi i politycznymi. Nie zastosowano również pogłębionych metod analizy strategicznej. Zawarta w Strategii Uczelni podstawowa analiza SWOT, w niewielkim stopniu uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, co potwierdza fakt braku dogłębnej analizy tego aspektu funkcjonowania Uczelni. Wspomniana analiza SWOT Uczelni, jak również zawarta w Raporcie Samooceny podobna analiza dla Wydziału, zawierają ponadto błędy metodologiczne, związane z mieszaniem w analizie czynników endo- i egzogenicznych.

Strategia Wydziału i Strategia Uczelni w sposób symboliczny odnoszą się do jakości kształcenia oraz wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Związek kształcenia z potrzebami rynku pracy został w tych dokumentach jedynie zasygnalizowany.

Zarówno Strategia Wydziału, jak i Strategia Uczelni sformułowane są w sposób bardzo ogólny, uniemożliwiający monitorowanie poziomu ich realizacji. Dokumenty nie precyzują również, które osoby lub organy są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, co sprawia, że oba dokumenty mają niską przydatność praktyczną i nie służą rozwojowi Wydziału i Uczelni.

2). Ocena czy koncepcja kształcenia obejmuje wszystkie poziomy i rodzaje studiów. Ocena spójności koncepcji kształcenia i działalności naukowo-badawczej¹ jednostki z celami określonymi w jej strategii.

Zapisy dotyczące misji, wizji i strategii Uczelni są tak ogólnikowe, że trudno jest dokonać analizy ich spójności z odpowiednimi dokumentami Wydziału. Na poziomie analizy językowej ta spójność (a nawet proste powtórzenia) są zachowane, natomiast brak podstaw do analizy merytorycznej budującej fundament spójności. Choć z przeprowadzonych rozmów i przedstawionej dokumentacji wynika, że wszystkie rodzaje i poziomy studiów prowadzone w jednostce mieszczą się w profilu ogólnoakademickim, w strategii Wydziału i w analizie SWOT w raporcie samooceny wprowadzicie ogólnikowo, ale jednak znacznie bardziej niż profil ogólnoakademicki akcentuje się związek uczelni z otoczeniem. Naturalną konsekwencją tak sformułowanej strategii byłoby wprowadzenie profilu praktycznego, niekoniecznie jednak jako zamiennika profilu ogólnoakademickiego. Przedstawiona ZO PKA koncepcja kształcenia jest zatem rozbieżna z celami określonymi w strategii Wydziału.

3). Ocena czy strategia oraz koncepcja kształcenia i działalność naukowo-badawcza świadczą, iż jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia.

Cele zawarte w Strategii Wydziału na lata 2012 – 2015, jak również proces jej tworzenia, wskazują, iż w niewielkim stopniu identyfikuje on swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym. Cele strategiczne związane z kształceniem sformułowane zostały z pominięciem analizy potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Otoczenie konkurencyjne Wydziału zostało w całości pominięte nie tylko w Strategii Wydziału, ale również w przedstawionej w raporcie samooceny analizie SWOT.

Strategia Wydziału w stopniu marginalnym uwzględnia problematykę jakości kształcenia oraz zapewniania jakości kształcenia.

4). *Ocena roli interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.*

Strategia Wydziału sformułowana została niemal wyłącznie w gronie władz dziekańskich. Zgodnie z zapewnieniami Dziekan Wydziału, w proces tworzenia Strategii zaangażowani byli również kierownicy jednostek Wydziału, jednak przebieg rozmowy z kierownikami Katedr i Instytutów wchodzących w skład Wydziału świadczy o nikłym poziomie znajomości celów strategicznych oraz możliwości ich realizacji.

Strategia Wydziału nie jest znana szerszemu gronu nauczycieli akademickich lub pracowników administracyjnych, również w zakresie dotyczącym tych grup środowiska akademickiego.

Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych nie zostali włączeni w proces formułowania strategii Wydziału. Poza kilkoma działaniami (np. praktyki studenckie oraz list kierownictwa kierunku „Praca socjalna” do ośrodków regionalnych zajmujących się pomocą społeczną), współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przy budowie i realizacji oferty edukacyjnej nie jest zauważalna.

Trudno jednoznacznie określić rolę interesariuszy zewnętrznych w procesie kształtowania oferty edukacyjnej, a tym bardziej w budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia. Choć świadectwa współpracy nie zawsze są udokumentowane, podczas spotkania z przedstawicielami pracodawców związanych z kierunkiem „pedagogika” padały deklaracje dotyczące ich wpływu na ofertę edukacyjną, co wiąże się z tym, że kierunek ma już wieloletnią tradycję. Natomiast pozostali przedstawiciele pracodawców nie byli w żaden sposób włączeni w tworzenie oferty edukacyjnej Wydziału, chociaż deklarowali takie chęci i konkretne postulaty. Wskazuje to na brak czytelnych sygnałów ze strony Wydziału pod ich adresem.

Władze Uczelni deklarują świadomość konieczności współpracy z otoczeniem zarówno w Strategii Rozwoju Uczelni, jak i Wydziału (Uchwała Senatu R/0004/49/11 z 30.11.2011r.). Działania władz Wydziału, a w jeszcze większym stopniu Uczelni zmierzają w kierunku nawiązania ścisłej współpracy z lokalnymi jednostkami samorządowymi, czego efektem jest powołane Kolegium Samorządowo-Akademickiego (Protokół z 26 posiedzenia zwyczajnego XIII Kadencji Senatu Akademii Pomorskiej z 21.06.2011 r.). Skład kolegium rekrutuje się spośród najwyższych władz Słupska, Rady Miejskiej i władz rektorskich. Celem działań Kolegium jest „wypracowanie wspólnej polityki na rzecz rozwoju Uczelni” (por. Protokół...).

Ekspertowi nie udostępniono jednak dokumentów, mówiących o dokonaniach Kolegium. Uczelnia jest również członkiem Rady Gospodarczej przy Prezydencie Słupska oraz współpracuje z Pomorską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz Słupską Izbą Przemysłowo-Handlową. Większość tych działań ma za zadanie podniesienie rangi i wspierania Akademii Pomorskiej jako uczelni kształcącej kadry dla regionu.

Podjęmowane działania dotyczące współpracy poprzez powoływanie odpowiednich jednostek organizacyjnych to na ogół poczynania i kontakty nieformalne mające niewielki wpływ na budowanie jakości kształcenia. Są one raczej zabiegami fasadowymi, pomimo tego, że Akademia podejmuje wysiłek, aby mocno zaznaczyć swoją obecność w życiu regionu m.in. będąc członkiem Rady Gospodarczej (nie przedstawiono stosownej dokumentacji poświadczającej wspólne inicjatywy wpływające na przygotowaną ofertę edukacyjną wizytowanego Wydziału). Niestety nie stwierdzono również obecności przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w Komisjach ds. Kształtowania Jakości Kształcenia, w postaci organu doradczego w żadnej jednostce Wydziału, czy Uczelni (por. Zarządzenie Rektora R/0210/117/11 z 20.12.2012 r. w sprawie konstruowania programów kształcenia zgodnie z KRK w roku 2012/2013; Zarządzenie Rektora R/0210/120/11 z 22.12.2011 r. w sprawie powołania Komisji weryfikujących programy kształcenia – członkowie to tylko przedstawiciele Instytutów; Uchwała nr R/0004/03/12 z 25.01.2012 r. wprowadzająca Aneks nr 1 do Uchwały nr 09/XIII/2008 z 29.10.2008 r. w sprawie powoływania międzywydziałowych Komisji Oceniającej, czy też Uczelnianej Komisji Oceniającej; Zarządzenie Rektora R/0210/11/12 z 22.02.2012 r. w sprawie powoływania Komisji ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych). Ponadto, co jest bardzo znamienne, w trakcie przeprowadzonych spotkań z pracodawcami i opiekunami Studiów Podyplomowych zainteresowani nie mieli świadomości odnośnie roli, jaką winni odegrać w procesie kształtowania nowej oferty dydaktycznej dostosowanej do wymagań zmieniającego się rynku pracy, a co za tym idzie w budowaniu nowych kompetencji i umiejętności przez studentów.

Podczas spotkań z ekspertem ds. studenckich, studenci Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego przyznali, że nie uczestniczyli w pracach dotyczących formułowania strategii Wydziału. Studenci jednoznacznie potwierdzili brak świadomości istnienia strategii rozwoju Wydziału. Opinie wyrażone przez studentów podczas spotkania z ZO PKA wskazują na brak możliwości uczestnictwa studentów w świadomej realizacji założonych celów strategicznych. Należy podkreślić, że ten stan rzeczy tylko częściowo wynika z braku działań podejmowanych przez władze Wydziału, które miałyby na celu włączenie studentów w proces formułowania strategii. Z wypowiedzi studentów wynika, że oni sami w niewielkim

stopniu są zainteresowani uczestnictwem w tym procesie, jednocześnie należy podkreślić, że zapytani o to studenci nie potrafili wyjaśnić przyczyn takiego stanu rzeczy.

Choć współpraca Uczelni i Wydziału z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi nie ma postaci sformalizowanych i systematycznych działań, podczas rozmów z władzami Uczelni ZO PKA dowiedział się o ważnych i ciekawych inicjatywach. Najnowsze działania Uczelni wpisują się w obszar Lifelong Learning, a zatem wymagają współpracy z otoczeniem. Na przykład, Akademia Pomorska zaczyna tworzyć uniwersytet dziecięcy, ma być koordynatorem trzech uniwersytetów trzeciego wieku, uzyskała grant na „akademię 50+” (szkolenia nakierowane na potrzeby zatrudnieniowe tej grupy wiekowej), a wspólnie z urzędem pracy wystąpiła o finansowanie projektu „30(-)”, nakierowanego na pomoc młodym przedsiębiorcom w rozpoczęciu działalności. W założeniach tych projektów pojawia się model kształcenia LLL dla poszczególnych grup odbiorców. Ponadto Uczelnia partycypuje w rozwoju regionalnym w ramach projektów Centrum Czystych Energii oraz Centrum Wychowania i Profilaktyki (przy udziale Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego). Wydział Edukacyjno-Filozoficzny włącza się (lub zamierza włączyć) w niektóre z tych inicjatyw.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Załącznik nr 4 Informacja o studiach doktoranckich i podyplomowych prowadzonych w jednostce oraz o uprawnieniach do nadawania stopni naukowych, w zakresie których nie są prowadzone studia doktoranckie

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego

CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Strategia Wydziału jest zbieżna z misją i Strategią Uczelni, jednakże wynika to jedynie z prostego przeniesienia sformułowań zawartych w Strategii Uczelni do Strategii Wydziału.
- 2) koncepcja kształcenia i działalności dydaktycznej obejmuje wszystkie rodzaje i poziomy studiów. Jest ona rozbieżna z celami określonymi w strategii Wydziału, co wynika z rozdarcia pomiędzy wizją uczelni akademickiej a wizją uczelni lokalnej.
- 3) Wydział w śladowy sposób dostrzega swoją rolę na rynku edukacyjnym, rola jakości kształcenia jest tylko zasygnalizowana.
- 4) interesariusze wewnętrzeni są włączeni w proces kształtowania oferty edukacyjnej Wydziału w sposób marginalny. Interesariusze zewnętrzeni nie są włączeni w kształtowanie

polityki edukacyjnej Wydziału na poziomie strategicznym, choć niektórzy deklarują wpływanie na ofertę dydaktyczną i gotowość do tego rodzaju współpracy. Studenci nie uczestniczyli w formułowaniu strategii Jednostki.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1). Ocena struktury systemu, podziału kompetencji i odpowiedzialności. Ocena przejrzystości i efektywności struktury decyzyjnej w obszarze zarządzania jakością, prawidłowości i skuteczności podejmowanych działań oraz wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia.

Pierwsze działania mające na celu wdrożenie systemu zapewniania jakości kształcenia zostały podjęte dopiero w 2010 roku, poprzez przyjęcie Uchwały Senatu nr R/0004/10/10 z 31 marca 2010 r. w sprawie wprowadzenia „Wewnętrznego systemu zapewniającego jakość kształcenia w AP w Słupsku”. Dokument ten jest obszerny, ale wskazuje w sposób bardzo ogólny jedynie trzy procedury mające na celu ocenę wybranych aspektów procesu kształcenia: badanie opinii studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych oraz ocenę okresową nauczycieli akademickich. Wobec jednoznacznej fasadowości przyjętego dokumentu, podjęto działania mające na celu wprowadzenie bardziej kompleksowego systemu. Działania te zostały sfinalizowane przyjęciem Uchwał Senatu nr R/0004/18/12 z dnia 28 marca 2012 oraz R/0004/24/12 z 25 kwietnia 2012 r. wprowadzających Aneks nr 1 oraz 2 do wspomnianej Uchwały Senatu z 2010 r. Działania te nie przyczyniły się jednak do zwiększenia ogólnej przejrzystości systemu. Nie umożliwiły też jego skutecznej aplikacji do praktyki funkcjonowania Uczelni i Wydziału. Zwraca uwagę fakt, iż niektóre działania np. hospitacje zajęć dydaktycznych, w nowych dokumentach już się nie pojawiają.

Obydwa dokumenty mają charakter doraźny, tworzone były z myślą o bieżących potrzebach, o czym świadczy silne podkreślenie w ostatnim dokumencie potrzeby dostosowania programów studiów do Krajowych Ram Kwalifikacji. W obu dokumentach bardzo silnie podkreśla się, iż stworzenie wewnętrznego systemu zapewniającego jakość kształcenia wynika explicite z wymogów przepisów prawa, nie zaś ze świadomości lub potrzeby doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni.

Struktura przyjętego w Uczelni systemu, pomimo opracowania specjalnego dokumentu pod nazwą „Schemat organizacyjny wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku”, nie jest dostosowana do osiągnięcia celów projakościowych, które powinny być realizowane poprzez prawidłowo funkcjonujący

wewnętrzny system zapewniania jakości. W niektórych przypadkach (np. Wydziałowe Komisje ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia), zakres zadań, kompetencji lub odpowiedzialności jest niejasny, lub wręcz sprzeczny z nazwą organu. Podsumowując należy stwierdzić, iż struktura systemu jest podporządkowana jedynie dostosowaniu programów studiów do Krajowych Ram Kwalifikacji. Zakres odpowiedzialności poszczególnych organów określonych w ww. dokumencie, nie wskazuje na podejmowanie jakichkolwiek dodatkowych działań projakościowych, poza dotychczas realizowanymi.

Jednocześnie konieczne wydaje się podkreślenie, iż wszystkie dokumenty dotyczące wewnętrznego systemu zapewniania jakości zorientowane są jedynie na spełnienie wymagań formalnych, wynikających wprost z przepisów prawa. Realizacja celów strategicznych Uczelni lub potrzeb otoczenia jest zasygnalizowana w sposób marginalny. W strukturze zarządzania jakością, nie przewiduje się również obecności przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, jak również studentów.

Wnioski wysunięte podczas posiedzeń organów stanowiących elementy wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wskazanych w uchwale Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku Nr R/0004/10/10 z 31.03.2010 r. w sprawie przyjęcia "Wewnętrznego systemu zapewnającego jakość kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku", przedstawiane są w sposób syntetyczny wyłącznie podczas posiedzeń Rady Wydziału, a w związku z brakiem szerszego ich upublicznienia, sprzężenie zwrotne ze strony studentów nie następuje.

Mimo iż podczas wizytacji ustalono, że władze Wydziału uwzględniają niektóre opinie reprezentantów studentów dotyczące programów kształcenia, należy uznać, że ogólny wpływ studentów na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia jest marginalny i doraźny. Uwzględnione opinie wyrażane przez studentów nie są efektem funkcjonującej struktury decyzyjnej, lecz nieformalnych inicjatyw podejmowanych przez Radę Wydziałową Samorządu Studenckiego oraz Przewodniczącego Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego.

2). Ocena kompleksowości systemu - czy obejmuje wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje studiów: I-II stopnia, w tym indywidualne międzyobszarowe, III stopnia (doktoranckie), podyplomowe, oraz uwzględnia wszystkie czynniki mające wpływ na jakość kształcenia.

Dotychczas na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym wewnętrzny system zapewniania jakości nie funkcjonował, co należy szczególnie krytycznie ocenić w świetle istnienia formalnego wymogu opracowania i wdrożenia takiego systemu od 2007 roku. W dotychczasowej praktyce funkcjonowania Wydziału podejmowano jedynie incydentalne działania mające na celu ewaluację procesu kształcenia w bardzo ograniczonym zakresie, np. nieregularne badania ankietowe na temat satysfakcji studentów z zajęć dydaktycznych.

Rozmowy zarówno z osobami formalnie tworzącymi organy wpisane w strukturę systemu, jak i szerokim gronem nauczycieli akademickich wskazują, iż na Wydziale brak jest nie tylko jakichkolwiek ustrukturyzowanych działań mających na celu wdrożenie takiego systemu, ale również świadomości w kwestii istoty systemu i potrzeby jego wdrożenia. W opinii nauczycieli akademickich prezentowanej na spotkaniu, wszelkie dotychczas podejmowane działania miały jedynie charakter kontrolny, nie zaś pro jakościowy.

Na podstawie opinii wyrażonych na spotkaniu z uczestniczkami studiów podyplomowych należy stwierdzić, że studia te są wyłączone z wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Por.: osobna ocena studiów podyplomowych poniżej.

Wdrożone na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym elementy systemu nie umożliwiają studentom kompleksowej oceny wszystkich czynników mających wpływ na jakość kształcenia. Przepisy wewnętrzne Wydziału nakładają wymóg badania opinii studentów w odniesieniu do oceny nauczycieli akademickich, kadry wspierającej proces kształcenia oraz funkcjonowania administracji Wydziału, nie zapewniają jednak studentom możliwości dokonania odrębnej oceny bazy dydaktycznej oraz planów i programów studiów. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili występowanie ankietowania. Procesowi ankietyzacji podlegają studenci studiów I oraz II stopnia. Kwestionariusze ankietowe są wystandaryzowane dla każdej jednostki organizacyjnej funkcjonującej w ramach Wydziału. Podczas spotkania z przedstawicielem Komisji ds. Ankietyzacji i Ewaluacji uzyskano informację, że system dotyczący sposobu przeprowadzania ankietyzacji jest obecnie na etapie reorganizacji w związku z pełnym wdrożeniem elektronicznej formy wypełnianych przez studentów kwestionariuszy ankietowych.

Ocena funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia tj.:

- doboru procedur i narzędzi służących do badania poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, kryteriów i metod oceny, a także prawidłowości sekwencji procedur i ich przeprowadzania,
- metod analizy otrzymanych wyników, formułowanych ocen oraz planowania i realizacji działań w celu poprawy jakości kształcenia,

- mechanizmów weryfikacji wyników przeprowadzonych działań korygujących, naprawczych i doskonalących,

w odniesieniu do:

a) stopnia realizacji efektów kształcenia,

Obowiązujący w Uczelni wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje procedur w zakresie oceny stopnia realizacji efektów kształcenia. Dotychczas przyjęte wewnętrzne akty normatywne nie przewidują również ich opracowania.

b) udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie badania i oceny poszczególnych czynników, a także analizy skuteczności działań naprawczych; udziału przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia,

W dotychczasowej praktyce funkcjonowania Wydziału nie prowadzono usystematyzowanych działań w zakresie ewaluacji poszczególnych czynników wpływających na jakość kształcenia. Nie opracowywano również planów naprawczych, jak również nie dokonywano systemowej ewaluacji ewentualnie podejmowanych działań korygujących w procesie kształcenia. Jak wskazano wcześniej, wśród kadry naukowej Wydziału brak jest powszechnej świadomości co do istoty badań ewaluacyjnych.

Rozmowa z przedstawicielami pracodawców wskazuje, iż są oni włączani w proces określania efektów kształcenia w zakresie kierunku „pedagogika”. Relacje w tym zakresie, choć zazwyczaj kształtujące się w sposób nieformalny, ocenili oni jako prawidłowe i spełniające ich oczekiwania. Wskazane byłoby zatem rozszerzenie oraz zintensyfikowanie podobnych działań również w odniesieniu do innych kierunków, zwłaszcza że przedstawiciele pracodawców deklarowali swoje pełne zainteresowanie taką współpracą.

c) monitorowania losów absolwentów w celu badania zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,

Wydział Edukacyjno-Filozoficzny nie prowadzi samodzielnie badań losów zawodowych absolwentów. Podczas spotkania z pracownikiem Biura Karier odpowiedzialnym za przygotowanie odpowiednich rozwiązań uzyskano informację, że Uczelnia jest na etapie konsultacji z informatyczną firmą zewnętrzną w kwestii stworzenia odpowiednich narzędzi mających służyć monitorowaniu losów absolwentów. Brak bliższych kontaktów z absolwentami Wydziału potwierdza znikomy ich udział w spotkaniu z ZO PKA. Na spotkanie przyszły jedynie dwie absolwentki, które obecnie pracują na Wydziale.

Biuro Karier przedstawiło projekt monitorowania karier absolwentów (projekt, październik 2012 roku), gdzie określono cel powołania takiego systemu, wykorzystanie pozyskanych informacji w celu lepszego dostosowania „kierunków, specjalności zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz możliwości poszerzenia oferty edukacyjnej o studia podyplomowe i inne formy kształcenia” (por. Projekt). Zaprezentowano w projekcie procedury badania losów absolwentów, gdzie podstawą systemu monitorowania ma być ankieta online w systemie internetowym Uczelni, w oparciu o stronę „Miasto Pracy” w Dzienniku Wirtualnym. Brak natomiast próby ustalenia szczegółowych rozwiązań dotyczących np. określenia wielkości badanej populacji, sposobu docierania do niej, częstotliwości i sposobu opracowywania pozyskanych materiałów (w tym wskazania odpowiedzialnych za to osób), sposobu udostępniania i ogłaszania wniosków. Ponadto brak próby określenia płaszczyzny wymiany doświadczeń i informacji pomiędzy współpracującymi jednostkami, takimi jak: WUP i PUP, ZUS; określenia kryteriów wytypowania losowo poddanych badaniom przedsiębiorstw i placówek. System nie funkcjonuje, a przedstawiony materiał wskazuje na etap wstępnych przemyśleń.

d) *programów i planów studiów, ich monitorowania i aktualizacji,*

Uczelniany dokument stanowiący podstawę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przewiduje nieustrukturyzowane zalecenia i sugestie dotyczące doskonalenia jakości planów i programów studiów. Dotyczą one jednakże głównie dostosowania ich zawartości do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, oraz utrzymywania ich formalnej zgodności z aktami prawnymi wyższego rzędu. Monitorowanie oraz aktualizacja w oparciu o informacje inne niż wymogi formalne, zaznaczone są jedynie w sposób symboliczny. W dotychczasowej praktyce funkcjonowania Wydziału, brak było sformalizowanego monitoringu programów kształcenia w zakresie innym niż w kwestii zgodności z przepisami prawa.

Wydział nie bada opinii studentów odnośnie realizowanych planów i programów nauczania, choć takie badania mogłyby posłużyć jako element wstępny do rozpoczęcia prac nad ich modernizacją. Z przeprowadzonych podczas spotkań rozmów wynika, iż studenci są pytani o zdanie wyłącznie w końcowej fazie opracowywania programów i planów studiów. Wydział udostępnił Zespołowi Oceniającemu PKA dokumenty przedstawiające opinie i zmiany proponowane przez wydziałowy organ Samorządu Studenckiego w zakresie prowadzonych planów studiów i programów nauczania. Obecny

stopień włączenia studentów w proces monitorowania i aktualizacji studiów należy ocenić, jako niedostateczny.

Należy jednoznacznie stwierdzić, iż zarówno dotychczasowa praktyka, jak i projektowane rozwiązania nie zapewniają wiarygodnej procedury monitorowania programów kształcenia. Projektowana procedura koncentruje się w znacznej większości na wymaganiach formalnych, co w kontekście możliwości stwarzanych przez Krajowe Ramy Kwalifikacji jest daleko niewystarczające.

e) zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikacji efektów kształcenia,

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przyjęty Uchwałą Senatu Akademii Pedagogicznej w Słupsku, nie przewiduje ewaluacji zasad oceniania studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych. Również zalecenia dotyczące procedury dyplomowania oraz prac dyplomowych mają charakter bardzo ogólny, nie stanowiący wartości dodanej względem tradycyjnego sposobu funkcjonowania tego etapu procesu kształcenia.

Godnym uwagi, a w szczególności systemowego wdrożenia, jest zaprezentowana przez Pełnomocnik Rektora ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, analiza samooceny studentów względem nakładów pracy niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia względem przypisanych wartości punktów ECTS. Wspomniane badania prowadzi się jednak w innej jednostce organizacyjnej Uczelni, zaś Wydział Edukacyjno-Filozoficzny nie prowadzi w tym względzie jakichkolwiek badań.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w wizytowanej Jednostce nie obejmuje w szerszym zakresie badania wśród studentów opinii na temat funkcjonujących zasad oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia, choć jedno z narzędzi służących do takiego badania znajduje się w kwestionariuszu ankietowym dotyczącym oceny nauczycieli akademickich przez studentów. Jedno z pytań nawiązuje do oceny sposobu sformułowania przez nauczyciela akademickiego wymagań dotyczących zaliczenia przedmiotu. Podczas wizytacji władze Uczelni i Wydziału nie przedstawiły opracowania wyników, zaleceń oraz ewentualnych działań naprawczych planowanych na ich podstawie, dlatego niemożliwa jest ocena, w jakim stopniu badanie tego jednego aspektu dotyczącego zasad oceniania wpływa na ich ewaluację.

- f) *jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym oceny dokonywanej przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej jednostki (doboru, weryfikacji, zapewnienia rozwoju kadry dydaktycznej),*

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w sposób bardzo ogólny porusza kwestie oceny jakości kadry dydaktycznej. We wspomnianej Uchwale Senatu z 31 marca 2010 r. wprowadzającej wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, formułuje się w tym zakresie trzy procedury: badanie opinii studentów, hospitacje zajęć oraz oceny okresowe pracowników. Jednakże w nowelizacji tego aktu wewnętrznego z 31 marca 2012 r., hospitacje zajęć dydaktycznych nie występują. W sposób ogólny zaznaczone są obszary badania opinii studentów na temat poziomu ich zadowolenia z procesu kształcenia. Kwestionariusz ankietowy zawiera tego typu pytanie. Nie jest ono jednak jasno sformułowane, co może mieć niepożądany wpływ na wartość udzielanych odpowiedzi. W dotychczasowej praktyce funkcjonowania Wydziału, ten aspekt działań projakościowych był jedynym realizowanym w miarę regularnie, choć brak precyzyjnych regulacji określonych za pomocą procedury, sprawił, iż istota procesu badania opinii studentów, jest przez nauczycieli akademickich traktowana jako narzędzie kontroli, nie zaś doskonalenia. Słuchacze studiów podyplomowych nie są objęci jakkolwiek procedurą badania opinii na temat satysfakcji ze studiów lub poszczególnych zajęć. Same studia podyplomowe nie są objęte jakkolwiek inną procedurą projakościową.

W celu dokonywania przez studentów oceny kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia Wydział wykorzystuje ogólnouczelniany kwestionariusz ankiety. Proces ankietyzacji przeprowadzany jest w formie elektronicznej za pomocą platformy *HMS Wirtualny Dziekanat*. Elektroniczny system ankietyzacji – ewaluacji zajęć został wprowadzony dopiero w semestrze letnim ubiegłego roku akademickiego (2011/2012). Wcześniej przeprowadzano ankiety w formie papierowej. Kwestionariusz jest zbudowany prawidłowo, zawiera 8 pytań oraz możliwość dodania własnych uwag. Sposób organizacji samego procesu budzi jednak wątpliwości. Wypełnienie kwestionariusza ankietowego jest obowiązkowe. Znaczna część studentów podczas spotkania z ZO PKA wypowiedziała się negatywnie na ten temat, ponieważ jak sami wskazali zalogowanie się na swoje indywidualne konto poprzez *HMS Wirtualny Dziekanat* w celu wypełnienia kwestionariusza budzi obawy o rzeczywistą anonimowość. Powszechność tych obaw wśród studentów stawia pod znakiem zapytania rzetelność wystawianych przez studentów ocen, a co za tym idzie także wiarygodność otrzymanych na podstawie badania wyników. W tym miejscu podkreślić należy, iż studenci są pozbawieni pełnej

informacji na temat każdego z etapów ankietowania, co może powodować wśród nich wrażenie braku celowości przeprowadzanych działań.

Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie, nadzór oraz opracowanie wyników procesu ankietyzacji jest Komisja ds. Ankietyzacji i Ewaluacji. Podczas wizytacji przedstawiciel ww. organu nie przedstawił wyników oraz ewentualnych zaleceń i planowanych działań będących efektem procesu ankietyzacji. Jako powód takiego stanu rzeczy przedstawiciel Komisji ds. Ankietyzacji i Ewaluacji wskazał trwającą aktualnie reorganizację procesu ankietyzacji związaną z pełnym przystosowaniem systemu informatycznego do analizy otrzymywanych wyników. W dotychczasowej praktyce funkcjonowania systemu ankietyzacji, nauczyciel który był objęty badaniem poznawał jego wynik dopiero w momencie oceny okresowej. Zatem wartość badania opinii studentów dla poprawy jakości kształcenia jest znikoma.

Procedura oceny okresowej nauczycieli akademickich, mimo iż w dokumencie określającym wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia niemal nie występuje, jest w Uczelni stosunkowo najlepiej uregulowana, jako że w Uczelni opracowano „Regulamin oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii Pomorskiej w Słupsku”. W sposób precyzyjny określono w nim procedurę dokonywania oceny pracy nauczycieli akademickich, zatrudnionych na różnych stanowiskach, w tym również określono jasne kryteria punktowe dla poszczególnych aspektów pracy nauczyciela. Procedura okresowej oceny kadry dydaktycznej, dokonywana jest w ujęciu kompleksowym, z uwzględnieniem działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej oraz w przypadku pracowników dydaktycznych, również podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Regulamin w sposób precyzyjny określa wartości punktowe dla poszczególnych osiągnięć pracowników. Określa też liczbę punktów w każdym z ocenianych obszarów, niezbędną do uzyskania pozytywnej oceny.

Uwagę zwraca jednak fakt, iż w zakresie pracy dydaktycznej, kryteria ilościowe (np. liczba wypromowanych licencjatów i magistrantów) są wycenione wyżej niż kryteria jakościowe (np. Nagrody i wyróżnienia za udokumentowaną studencką działalność naukową: publikacje, postery, referaty na konferencjach naukowych).

Procedura oceny teoretycznie umożliwia uzyskanie oceny negatywnej, ale brak jest ocen pośrednich. Zwraca uwagę fakt, iż kryteria oceny zdefiniowane są w sposób w praktyce uniemożliwiający otrzymanie oceny negatywnej z działalności dydaktycznej. Przykładowo, w przypadku osób zatrudnionych na stanowisku asystenta, ocena pozytywna z ostatnich dwóch lat pracy dydaktycznej wystawiana jest w przypadku

otrzymania w sumie co najmniej dwóch punktów. Jednocześnie dwa punkty otrzymuje się w przypadku otrzymania w ostatniej ocenie z działalności dydaktycznej dokonywanej przez studentów uśrednionej oceny 3,01 w skali 2-5. W przypadku osób posiadających stopień lub tytuł naukowy, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, pozytywna ocena działalności dydaktycznej możliwa jest za uzyskanie co najmniej 5 punktów, przy czym za wypromowanie licencjata otrzymuje się 1 pkt, zaś magistranta 2 pkt.

Procedura oceny nauczycieli akademickich ma również w swoim zamierzeniu służyć podnoszeniu kompetencji zawodowych pracowników dydaktycznych. Szczegółowe kryteria oceny tego aspektu pracy nauczycieli nie stanowią jednak skutecznych mechanizmów. Ocenę pozytywną w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, nauczyciel otrzymuje po zdobyciu co najmniej 1 punktu, przy czym jednorazowe uczestnictwo w szkoleniu lub warsztacie pozwala na zdobycie 0,5 pkt.

W zupełności pominięto natomiast wszelkie przejawy działalności innowacyjnej w odniesieniu do pracy dydaktycznej – np. wprowadzenie nowej metody dydaktycznej, umożliwienie studentom osiągnięcia unikalnych efektów kształcenia, etc.

Kryteria oceny w zakresie działalności naukowej oraz organizacyjnej określić można jako spójne i adekwatnie dobrane, mogące pozytywnie wpływać na rozwój naukowy pracowników. Jednocześnie niektóre z kryteriów wymagają głębszego zastanowienia, np. trafność przypisania pozyskiwania grantów z UE (bez dookreślenia rodzaju ani celu) bądź uczestnictwa w projektach unijnych, z definicji do działalności naukowej. Zdecydowanie godnym podkreślenia jest fakt, iż procedura oceny okresowej przewiduje formułowanie zaleceń w stosunku do ocenianego pracownika, oraz weryfikację ich realizacji w toku następnej oceny.

Uczelnia i Wydział stosują system zachęt do pracy naukowej i rozwoju kadry. Pracowników naukowo-dydaktycznych zachęca się do występowania o stypendia przyznawane przez Akademię Pomorską za osiągnięcia naukowe i artystyczne. Znaczny jest udział młodych naukowców w wewnętrznym konkursie na granty wydziałowe przeznaczone dla tej grupy wiekowej. System motywacyjny przewiduje również formy świadczeń finansowych i nagród za szczególne osiągnięcia w nauce. Poza środkami pochodzącymi z funduszu na rzecz realizacji podstawowych zadań statutowych Wydziału, naukowcy mogą liczyć także na Rektorskie granty habilitacyjne.

- g) *poziomu działalności naukowej jednostki, w szczególności w zakresie obszaru/obszarów wiedzy związanych z prowadzonym kształceniem,*

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje procedury ewaluacji działalności naukowej Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego. Dotychczasowa praktyka funkcjonowania Wydziału również nie wskazuje na prowadzenie systemowych analiz w zakresie działalności naukowej.

- h) *posiadanych zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, oraz form/środków wsparcia studentów – administracyjnych, społecznych (powoływanie opiekunów lat, grup, organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej, wsparcie przedsiębiorczości studenckiej itp.) i socjalnych.*

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia wdrażany w Akademii Pomorskiej nie przewiduje procedury ewaluacji posiadanych zasobów materialnych. Jednocześnie zauważyć należy, iż przeprowadzono w ocenianej jednostce badanie satysfakcji studentów z opieki administracyjnej. Jednakże brak ustrukturyzowana procedury zasięgnięcia opinii studentów, powoduje, iż idea tego badania nie jest zrozumiała ani dla studentów, ani dla pracowników administracyjnych.

Niewątpliwie wartą podkreślenia inicjatywą, jest podjęcie przez Senat Akademii Pomorskiej Uchwały nr R/0004/09/12 z 29 lutego 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu obowiązków opiekuna roku. Jednakże praca poszczególnych opiekunów nie jest w żaden sposób systemowo ewaluowana.

Na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym przeprowadzany jest wśród studentów proces ankietyzacji dotyczący działalności Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Poprzez wypełnienie kwestionariusza ankietowego nowi studenci Wydziału mogą ocenić m.in., jakość obsługi, kompetencje oraz sposób komunikowania z kandydatem na studia. Podczas wizytacji władze Wydziału nie przedstawiły jednak wyników lub ewentualnych zaleceń i planowanych działań będących efektem tego procesu ankietyzacji. Wydział nie przeprowadza wśród studentów innych form oceny dotyczących infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także administracyjnych, społecznych oraz socjalnych środków wsparcia studentów. Podobnie pozostałe aspekty będące przedmiotem oceny w tym punkcie nie są uwzględniane w procedurach mających na celu zapewnianie jakości kształcenia w ocenianej Jednostce.

Wydział nie przeprowadza wśród studentów innych form oceny w obszarze infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także administracyjnych czy też społecznych form wsparcia studentów.

- i) *systemu informacyjnego tj. sposobów gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w zapewnieniu jakości kształcenia.*

Uczelniany wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje systemowych rozwiązań w zakresie przepływu informacji wykorzystywanej do celów zapewniania jakości kształcenia. Informacje pozyskiwane z badań ewaluacyjnych gromadzone są za pomocą systemu *Wirtualny dziekanat*, jednakże dostęp do nich jest znacznie ograniczony. Informacje o bieżących wynikach ewaluacji dokonywanej przez studentów nie są dostępne nawet dla nauczycieli, których dotyczą. Nauczyciele poznają swoje wyniki dopiero w trakcie procedury oceny okresowej. W związku z tym nie można stwierdzić, iż informacje te są wykorzystywane do celów projakościowych w szerszym zakresie niż tylko okresowa ocena nauczycieli. Brak komunikacji wewnętrznej w tym zakresie, jak również nadmierne restrykcyjne reguły dotyczące ich wykorzystania, sprawiają, iż powszechne jest poczucie braku przydatności gromadzonych informacji.

Uwagę zwraca również powszechny brak zaufania studentów do przyjętej w Uczelni metody pozyskiwania ich opinii w badaniach ewaluacyjnych. Badania ankietowe mają charakter obligatoryjny, zaś kwestionariusze ankietowe dostępne są jedynie po zalogowaniu do indywidualnego konta w systemie *Wirtualnego dziekanatu*. W związku z tym studenci nie mają poczucia anonimowości badania, co jak sami wskazują, ma wpływ na wyniki badań.

- j) *powszechnego/publicznego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.*

Wdrażany uczelniany wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje analizy dostępu do informacji niezbędnych w procesie kształcenia. Wydział również dotąd nie prowadził podobnych analiz o charakterze systemowym.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie obejmuje swoim zasięgiem w sposób sformalizowany badania jakości w odniesieniu do powszechnego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów. Zgodnie z

wytycznymi Senatu AP w Słupsku wszelkie aktualne informacje związane z programami studiów, efektami kształcenia oraz organizacją i procedurami toku studiów są dostępne dla studentów poprzez platformę internetową oraz gabloty na terenie Wydziału. Jednak w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości nie są prowadzone wśród studentów badania w zakresie satysfakcji z tych form dostępu do informacji.

Ocena mechanizmów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowanych w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, przyjęty w Uczelni przewiduje jedynie procedurę mającą na celu eliminację zjawisk patologicznych w zakresie wykrywania plagiatów prac dyplomowych. Korzysta się w tym zakresie z jednego z komercyjnych systemów internetowych. Mechanizm ten funkcjonuje sprawnie, jednakże nie prowadzi się żadnych systemowych badań ewaluacyjnych w tym zakresie.

Oprócz systemu antyplagiatowego w Uczelni w sposób prawidłowy funkcjonują określone w Ustawie organy dyscyplinarne pierwszej i drugiej instancji.

Na Wydziale w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych powołuje się opiekunów roku na każdym kierunku studiów, jednak podczas spotkania z ZO PKA studenci ocenili to stanowisko jako nieprzydatne podkreślając, że nie mają poczucia, iż w razie jakichkolwiek problemów uzyskają wsparcie ze strony osoby pełniącej tę funkcję. Wyrażone przez studentów opinie wskazują na nieodpowiednie funkcjonowanie systemu w zakresie kontroli wykonywania obowiązków przez osoby pełniące tę funkcję oraz brak efektywnego systemu badania opinii wśród studentów na temat jakości działań opiekunów roku.

Wydział nie posiada w szerszym stopniu niż dotychczas wskazany w treści punktu sformalizowanego systemu mającego na celu zapobieganie zjawiskom patologicznym. W przypadku, gdy wystąpi indywidualna sytuacja sporna student zwraca się samodzielnie, bądź za pośrednictwem Samorządu Studentów, do władz Wydziału. W przypadku, gdy problem dotyczy większej grupy studenckiej Samorząd Studencki inicjuje spotkania z zainteresowanymi studentami, by móc na piśmie skierowanym do władz Wydziału bądź Uczelni przedstawić istotę problemu z prośbą o podjęcie stosownych kroków.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewniania jakości, mającym na celu zapobieganie zjawiskom patologicznym, powinna być instytucja opiekuna roku, wskazana we wcześniejszej części raportu. Jednakże studenci w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym, jednoznacznie negatywnie ocenili funkcjonowanie opiekunów, jako nie spełniających swojej roli. Należy zwrócić uwagę, iż dzieje się tak pomimo sformalizowanego poprzez odpowiednią uchwałę Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku, zakresu obowiązków opiekuna roku.

Załącznik nr 5 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Załącznik nr 6 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia - wg badań jednostki

3). Ocena efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w badaniu przez jednostkę jakości kształcenia prowadzonego na poszczególnych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, przeprowadzania weryfikacji i oceny działań naprawczych.

Wydział Edukacyjno-Filozoficzny nie posiada funkcjonującego wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Również rozwiązania przyjęte na poziomie Uczelni, nie pozwala na stwierdzenie, iż w najbliższym czasie spójny, kompleksowy zestaw procedur mających na celu zapewnianie oraz doskonalenie jakości kształcenia, zostanie wdrożony.

Pojedyncze procedury, realizowane w dotychczasowej praktyce funkcjonowania Wydziału nie przynoszą oczekiwanych efektów, gdyż są wykonywane jedynie w celu pozornego wypełnienia wymogów przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż takie podejście do procesu zapewniania jakości kształcenia przynosi efekt wręcz odwrotny, w postaci zniechęcenia kadry nauczycielskiej oraz nieufności studentów.

Ocena skuteczności sposobów monitorowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, częstotliwości i wyników przeglądów procedur, prawidłowości doboru metod i narzędzi przeprowadzania oceny danego czynnika w celu zwiększenia ich efektywności. Ocena efektywności mechanizmów i wyników ocen doskonalenia tego systemu.

Dotychczas nie stosowano usystematyzowanych metod monitorowania procedur mających na celu doskonalenie jakości kształcenia. Również rozwiązania przyjęte w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia nie przewidują stosowania procedur

w zakresie monitorowania lub doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Szczególnie istotny jest fakt, iż pomimo kilkuletniej praktyki prowadzenia badania opinii studentów na temat prowadzonych zajęć dydaktycznych lub procedury okresowych ocen pracowników, jak dotąd nie dokonywano systemowej ewaluacji tych procedur, w szczególności badania ich skuteczności.

Ocena wpływu/stopnia wykorzystania wyników ocen jakości kształcenia dokonanych przez krajowe i zagraniczne instytucje akredytacyjne, w tym PKA, w procesie doskonalenia jakości prowadzonego kształcenia oraz weryfikacji prawidłowości funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w jednostce. Informacja o zakresie zaleceń sformułowanych przez te instytucje i efektach związanych z nimi działań przeprowadzonych przez Uczelnię/jednostkę – okres 5 lat poprzedzających ocenę instytucjonalną lub ostatnią dokonaną ocenę, jeśli odbyła się wcześniej. Ocena stopnia objęcia obszarów wskazanych w zaleceniach działaniami naprawczymi i ich weryfikacja w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia.

Wydział w pełni wdrożył zalecenia wynikające z poprzednich raportów powizytacyjnych PKA, w tym również wynikające z konieczności modyfikacji procedury dyplomowania. Istotnym jest fakt, iż na kierunku „edukacja artystyczna” w zakresie sztuki muzycznej, badanie opinii studentów na temat zajęć dydaktycznych wprowadzono dopiero po wyraźnym zaleceniu tego przez PKA.

Wewnętrzny system zapewniania jakości nie przewiduje natomiast wewnętrznych procedur badających stopień wdrożenia zaleceń wynikających z oceny zewnętrznych instytucji akredytacyjnych.

Na podstawie opinii wyrażonych na spotkaniu z uczestniczkami studiów podyplomowych należy stwierdzić, że studia te są wyłączone z wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Patrz także osobna ocena studiów podyplomowych poniżej.

Efektywność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale jest niska, czego dowodem jest brak reakcji władz Wydziału na problemy, ujawniające się w toku stosowania jego procedur. Jako przykład należy wskazać zgłaszane przez studentów kierunku „socjologia” uwagi dotyczące braku wsparcia ze strony Uczelni w zakresie znalezienia miejsca odbycia praktyki, wątpliwości studentów dotyczące anonimowości procesu ankietyzacji oraz negatywne opinie studentów na temat działalności Biura Karier. Wydział w bardzo ograniczonym stopniu wprowadził mechanizmy dotyczące konstruowania opracowań wyników, zaleceń oraz formułowania działań naprawczych na podstawie przeprowadzonych badań, w odniesieniu do poszczególnych elementów mających wpływ na jakość kształcenia.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia wymaga doskonalenia w zakresie uzupełnienia o stworzenie studentom możliwości dokonania przez nich odrębnej oceny bazy dydaktycznej Wydziału oraz planów i programów studiów. Dalszego doskonalenia wymaga również możliwość pozyskiwania informacji zwrotnej dotyczącej procesów zapewnienia jakości kształcenia przez studentów.

Załącznik nr 7 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wymagających działań korygujących, naprawczych lub doskonalących wskazanych podczas poprzedniej oceny instytucjonalnej dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego

NIEDOSTATECZNIE

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) struktura podejmowania decyzji w zakresie jakości kształcenia pomimo wprowadzenia odrębnych regulacji jest nieefektywna z punktu widzenia podejmowania działań projakościowych. Wynika to z faktu, iż zdecydowana większość rozwiązań w tym zakresie ma charakter fasadowy, podporządkowany jedynie spełnieniu wymogów formalnych wynikających z przepisów prawa. Organy odpowiedzialne za podejmowanie decyzji w zakresie zapewniania jakości w bardzo niewielkim stopniu angażują w swoje prace przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych, zaś w ogóle nie angażują interesariuszy zewnętrznych. Struktura decyzyjna wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w bardzo ograniczonym zakresie zapewnia studentom wpływ na decyzje podejmowane w zakresie zapewniania jakości kształcenia.

2) Wewnętrzny system zapewniania jakości ma charakter wybiórczy, przez co pozwala na dokonanie ewaluacji jedynie pojedynczych czynników mających wpływ na jakość kształcenia. Studenci nie posiadają skutecznych narzędzi pozwalających na zgłaszanie swoich uwag odnośnie wszystkich czynników mających wpływ na jakość kształcenia. Zauważalny jest brak dogłębnej analizy otrzymanych informacji.

3) Dotychczas stosowane procedury w zakresie zapewniania jakości są nieskuteczne. Pracownicy oraz studenci deklarują brak zaufania do ich celowości i skuteczności. Ponadto wewnętrzny system zapewniania jakości nie przewiduje monitoringu oraz doskonalenia procedur go tworzących.

3. Cele i efekty kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz podyplomowych, a także system weryfikujący i potwierdzający ich osiągnięcie

1) *Ocena programu studiów doktoranckich i jego realizacji w zakresie możliwości osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą:*

- przygotowania do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym poprzez stworzenie możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań;

-umiejętności dotyczących metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych;

-kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego lub artysty.

Ocena prawidłowości doboru modułu przedmiotów fakultatywnych do realizacji założonych efektów kształcenia, w tym zdobycia przez doktoranta kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Ocena zapewnienia przez jednostkę możliwości pracy naukowej doktorantów w zespołach badawczych, w tym międzynarodowych, udziału w badaniach naukowych związanych z tematyką studiów doktoranckich w innych jednostkach, w tym zagranicznych.

Ocena skuteczności działań podejmowanych przez jednostkę w celu umożliwienia/ułatwienia doktorantom przygotowania publikacji naukowej.

Ocena zgodności kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich oraz sprawującej opiekę naukową nad doktorantami z celami i efektami kształcenia na tych studiach.

Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej nie prowadzi studiów doktoranckich.

2) *Ocena zgodności efektów kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Jeżeli celem studiów podyplomowych jest aktualizacja lub pogłębienie wiedzy albo rozwój predyspozycji intelektualnych, ocena powinna dotyczyć możliwości pogłębienia przez słuchacza wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu.*

Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej prowadzi studia podyplomowe i przedstawił ZO PKA ich programy. Na Wydziale dopiero rozpoczęto prace nad wprowadzaniem KKK, a co za tym idzie przedstawione programy realizowanych w Jednostce studiów podyplomowych nie zostały jeszcze opisane językiem efektów kształcenia. Efekty kształcenia implikowane są jedynie w kilkudziesięciu opisach sylwetek absolwentów. Wynikają także z innych (poza sylabusami przedmiotów/modułów) informacji zawartych w dokumentacji studiów podyplomowych, na przykład w punktach dotyczących kompetencji i kwalifikacji, jakie zdobywa słuchacz w procesie kształcenia. Kompetencje

utożsamiane są z umiejętnościami zdobywanymi w trakcie realizacji poszczególnych przedmiotów z planu studiów. Informacje implikujące myślenie kategoriami efektów kształcenia nie pojawiają się jednak w opisach dotyczących każdego studium podyplomowego. Nie są powtarzalne. Nie widać w nich reguły. Dla niektórych informacja jest pełniejsza, a dla innych uboższa.

Z dokumentacji dotyczącej studiów podyplomowych oraz rozmów prowadzonych z władzami Wydziału nie wynika, by prowadzone były konsultacje z przedstawicielami pracodawców związane z tworzeniem programów kształcenia dla poszczególnych studiów podyplomowych lub w trakcie ich trwania celem modyfikacji treści kształcenia programów już realizowanych czy też przedmiotów zawartych w programach studiów. Brak jest również konsultacji dotyczących nowych kompetencji wynikających ze zmian na rynku pracy i ich uwzględniania w programach kształcenia. W dokumentacji studiów podyplomowych nie ma informacji świadczących, że Wydział prowadził lub prowadzi własne analizy w tym zakresie.

Rozmowy z kadrami dydaktyczną wskazują na to, że nie ma systematycznej współpracy z pracodawcami właściwymi dla obszaru zatrudnienia absolwentów studiów podyplomowych (np. z doskonalącymi się przedszkolankami). Słuchacze studiów podyplomowych mieli uwagi krytyczne dotyczące zaspokajania ich potrzeb zawodowych. Wytknęli na przykład to, że programy studiów nie uwzględniają zagadnień prawno-administracyjnych, koncentrując się przede wszystkim na problemach natury pedagogicznej.

Zastrzeżenia budzi zastosowanie jako podstawowego kryterium wyjściowego kwalifikowania na studia podyplomowe tylko tych kandydatów, którzy już posiadają kwalifikacje nauczycielskie. Oferowane słuchaczom studia określane są jako kwalifikacyjne. W programach nie określono jednak, jakie nowe kwalifikacje dają studia podyplomowe.

W ramach studiów podyplomowych nie były dotąd prowadzone konsultacje z przedstawicielami organizacji zawodowych i pracodawców związane z oceną zgodności zakładanych efektów kształcenia z wymaganiami rynku pracy, jak i możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych kompetencji niezbędnych na rynku pracy.

W okresie od powołania Komisji ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych (luty 2012) do czasu wizytacji ZO PKA na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku nie zostały zaplanowane i nie były przeprowadzone ww. konsultacje, mimo tego, że odbyło się kilka spotkań Przewodniczącej Komisji, Kierowników obecnych i

przyszłych kierunków studiów z władzami Wydziału dotyczących innych spraw związanych z modernizacją programów i planów studiów m.in. z nowymi standardami kształcenia nauczycieli czy też wchodzącymi w życie KRR, a także mimo tego, że na 15.10.2012 wyznaczono termin złożenia nowych, zmodyfikowanych do obowiązujących wymagań programów i planów studiów podyplomowych (w tym konieczności ich konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi). Uznać tym samym można, że konsultacje takie nie były planowane.

Przeprowadzone podczas wizytacji spotkania wskazują na to, że obecnie osoby odpowiedzialne za kształcenie w ramach studiów podyplomowych mają świadomość konieczności konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi. Z rozmów wynikało, że kierownicy poszczególnych kierunków studiów odbywali nieformalne konsultacje z pracodawcami (szczególnie przy okazji realizacji praktyk pedagogicznych i nauczycielskich).

Ocena programu i planu studiów podyplomowych, możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia, w tym w założonym czasie trwania tych studiów.

Studia podyplomowe realizowane są w dwóch instytutach Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego: w Instytucie Pedagogiki i w Instytucie Muzyki. Programy tych studiów spełniają wymagania odnoszące się do kwalifikacji pedagogicznych i nauczycielskich zgodnie ze standardami, które obowiązywały w chwili ich uruchamiania. Czas trwania studiów podyplomowych oraz ich wymiar godzinowy są właściwe. Programy i plany, na poszczególnych studiach podyplomowych, w odniesieniu do przedmiotów/modułów kształcenia dają możliwość realizacji założonych celów kształcenia.

Plany studiów odznaczają się prawidłową sekwencją przedmiotów. W ich treściach zawarto konieczne zagadnienia, adekwatnie do nadanych przedmiotom tytułów. Zajęcia na studiach podyplomowych są realizowane głównie przez pracowników Wydziału. Z udostępnionej dokumentacji, jak i z treści rozmów prowadzonych z kierownikami studiów podyplomowych wynika, że zajęć na studiach nie prowadzą samodzielnie pracownicy naukowcy Wydziału. Oznacza to, że kadrę dydaktyczną na studiach podyplomowych stanowią pracownicy akademicy ze stopniem zawodowym magistra i stopniem naukowym doktora. Z odpowiedzi udzielonych na pytanie eksperta o przyczyny takiego stanu rzeczy wynika, że

pracownicy ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i tytułem profesora nie są zainteresowani realizacją zajęć na studiach podyplomowych. Godziny zajęć na studiach podyplomowych nie są zaliczane do pensum dydaktycznego pracownika.

W dokumentacji studiów podyplomowych realizowanych w Instytucie Pedagogiki i Instytucie Muzyki znajdują się sylabusy przedmiotów/modułów kształcenia. Mają one jednak zróżnicowaną formę nawet w przypadku tego samego kierunku. W niektórych cele dzielone są na ogólne i szczegółowe, w innych rozgraniczenia takiego nie ma. Z różną szczegółowością prezentowane są treści kształcenia. Niektóre sylabusy zawierają poprawne informacje na temat metod nauczania, w przypadku innych w miejscu koniecznego wskazania na metody kształcenia znajdują się informacje niezrozumiałe lub nie na temat np. nazwy innych przedmiotów nauczania. Przykład: kierunek *Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Przedszkolna*: sylabus przedmiotu *Edukacja przedszkolna*, w wierszu – *metody nauczania* wpisano: podstawy dydaktyki, podstawy pedagogiki ogólnej. Trudno też uznać za metodę nauczania – *multimedia* – wskazane w sylabusie przedmiotu: *Diagnoza i terapia pedagogiczna dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych*, czy – *ćwiczenia* – wskazane jako metoda nauczania w przypadku przedmiotu *Metody badań pedagogicznych*. W sylabusach przedmiotów proponowana jest literatura podstawowa i uzupełniająca, zazwyczaj w takim właśnie podziale. Występują jednak bardzo duże rozbieżności dotyczące liczby publikacji od dwóch do kilkudziesięciu pozycji.

Informacje o sposobie weryfikacji stopnia osiągnięcia celów kształcenia znajdują się jedynie w sylabusach poszczególnych przedmiotów. I tam jednak niejednokrotnie brakuje koniecznych informacji, np. wymagane w rubryce – warunki zaliczenia przedmiotu – nie są przez autorów sylabusów wypełniane. Brakuje wskazania kryterialnych wymagań na określoną notę oraz informacji dotyczących systemu oceniania. Zdarza się również, że w tym miejscu pojawia się informacja – zaliczenie – nie wiadomo jednak, w jakiej formie przeprowadzone (pisemnej/ustnej, nie wspominając o dalszym, koniecznym uszczegółowieniu: test/inna (jaka?) forma pisemna, czy doprecyzowanie formy ustnej: rozmowa, dyskusja/odpowiedź na losowo wybrane przez słuchacza pytanie/pytania).

Wszystko to wskazuje na brak procedur ujednocwiających prace związane z tworzeniem sylabusów w ramach studiów podyplomowych. Istnieje jedynie schemat sylabusu, ale poszczególni wykładowcy wpisują w poszczególne kryteria informacje, które są niepełne, czasami nielogiczne, niezgodne z treścią kryterium. Oznacza to brak nadzoru nad

procesem. Kierownicy poszczególnych kierunków studiów podyplomowych nie monitorują treści sylabusów, nie są one przez nich sprawdzane, czego efektem są wskazane błędy.

Ocena prawidłowości doboru i liczby osób realizujących zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych dla uzyskania zakładanych efektów kształcenia oraz zapewnienia właściwej jakości kształcenia.

W dokumentacji studiów podyplomowych nie ma informacji na temat zasady doboru kadry do realizacji zajęć dydaktycznych w ramach poszczególnych studiów podyplomowych. Istnieje natomiast dokumentacja w formie wykazu osób prowadzących zajęcia dydaktyczne. W tabeli zestawiono nazwę przedmiotu, nazwisko i stopień naukowy prowadzącego oraz jego kwalifikacje merytoryczne. Z treści zestawienia wynika, że zajęcia dydaktyczne realizują osoby posiadające formalne i merytoryczne kwalifikacje. Tym samym uznać należy, że istnieje możliwość realizacji założonych celów i efektów kształcenia. W kwestii jakości kształcenia trudno się wypowiedzieć, gdyż w dokumentacji studiów podyplomowych nie ma żadnych śladów realizowanej ewaluacji studenckiej, jak i hospitacji zajęć dydaktycznych. Z rozmów prowadzonych z kierownikami poszczególnych studiów podyplomowych wynika, że działania takie nie są w ramach studiów podyplomowych prowadzone, ale są planowane w kontekście dostosowywania zasad prowadzenia studiów podyplomowych do nowych zasad i zgodnie z wymaganiami KRK (wynika to z rozmów prowadzonych z Przewodniczącą powołanej w lutym 2012 r. Komisji ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku).

Podczas spotkania ze słuchaczami studiów podyplomowych wyrażonych zostało wiele pozytywnych opinii na temat kadry dydaktycznej.

3). Ocena udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, (w przypadku studiów podyplomowych - w szczególności pracodawców), w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na tych studiach.

Nie ma dokumentacji potwierdzającej udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach podyplomowych. Z rozmów z przedstawicielami pracodawców wynika, że jeśli taka współpraca zachodzi, to opiera się na

indywidualnych kontaktach, a nie na zorganizowanych i systematycznych działaniach Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego.

Na podstawie opinii wyrażonych na spotkaniu ze słuchaczkami studiów podyplomowych oraz na spotkaniu z kierownikami studiów podyplomowych można stwierdzić, że studia te są wyłączone z wprowadzanego na Uczelni wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ich program nie podlega (jak dotąd) opisowi właściwemu dla KRK (nie jest opisany językiem efektów kształcenia i nie ma przypisanych punktów ECTS).

Interesariusze (także wewnętrzni – słuchacze) nie mają wpływu na program kształcenia (brak ankiet oceniających zajęcia, brak uczestnictwa reprezentacji interesariuszy w ciałach projektujących i doskonalących program, choć uczestnicy zgłaszali postulaty zmian programowych).

Powszechnie obowiązującą zasadą jest zatrudnienie na studiach podyplomowych w pierwszym rzędzie kadry pracującej w Uczelni, a dopiero w dalszym – praktyków. Jest to zjawisko o tyle niepokojące, że specyfika studiów podyplomowych wymaga mocnego osadzenia w potrzebach regionu oraz realiach zawodowych.

4). Ocena stosowanego systemu ECTS - prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia na studiach doktoranckich poprzez wymianę międzyuczelnianą i międzynarodową;

Przedmiotom/modułom kształcenia na studiach podyplomowych nie jest przypisana wartość punktów ECTS. Prace związane z przypisaniem punktów ECTS trwają. Do 15.10.2012 r. wszyscy kierownicy istniejących i nowotworzonych studiów podyplomowych mieli przedstawić Komisji ds. Jakości Kształcenia nową dokumentację kierunku studiów podyplomowych uwzględniającą wymagania związane z wprowadzeniem KRK. Wśród nich jest konieczność przyporządkowania przedmiotom/modułom kształcenia na studiach podyplomowych wartości punktów ECTS. Z racji tego, że wizytacja PKA odbywała się w niedalekiej odległości od wyznaczonego terminu, udostępniona została do wglądu dokumentacja niektórych kierunków studiów podyplomowych uwzględniająca wyżej wymienione zmiany, z zaznaczeniem, że jest to wersja, która może jeszcze podlegać korekcie w wyniku jej analizy przez Komisję ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych.

W kontekście przedmiotowego przypisania punktów ECTS przedmiotom/modułom kształcenia należy zwrócić uwagę na brak informacji dotyczącej tego, czego będzie dotyczyła i co będzie obejmowała samodzielna praca słuchacza rozumiana jako nakład pracy własnej adekwatny do założonych efektów kształcenia, szczególnie wówczas, gdy liczba godzin samodzielnej pracy słuchacza przewyższa znacznie ich wartość realizowaną w obecności nauczyciela akademickiego. Przykład: przedmiot *Opracowanie zbiorów bibliotecznych*, kierunku *Edukacja Biblioteczna z Technologią Informacyjną* (edycja 6), gdy liczba godzin realizowanych z nauczycielem akademickim stanowi 85, przy 140 godzinach samodzielnej pracy słuchacza. W przygotowanym sylabusie nie ma informacji, jakie zadania w ramach samodzielnej pracy będą musieli zrealizować słuchacze, w jaki sposób ich samodzielna praca zostanie zweryfikowana w kontekście założonych efektów kształcenia, w jakim zakresie będą podczas jej wykonywania mogli kontaktować się, porozumiewać, liczyć na pomoc prowadzącego/koordynatora przedmiotu/modułu kształcenia. Informacje takie powinny się w sylabusie znaleźć, a słuchacz powinien mieć do nich pełny i łatwy dostęp.

5). *Ocena wiarygodności i przejrzystości stosowanego w jednostce systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Ocena stopnia dostępności tego systemu, w szczególności dla doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.*

W dokumentacji studiów podyplomowych brak jest opisu procedur odnoszących się do zasad i form weryfikowania stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Zarządzeniem Rektora nr R/0210/11/12 z dnia 22 lutego 2012 powołano na podstawie § 50 ust. 2. pkt. 3 Statutu AP Komisję ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych, zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania. Od czerwca 2012 r. odbywają się spotkania Przewodniczącej Komisji i kierowników studiów podyplomowych z władzami Wydziału celem: wypracowania zasad pracy Komisji (18.06.2012), szkolenia obecnych i przyszłych kierowników studiów podyplomowych w związku ze zmianami w regulaminie studiów podyplomowych w efekcie wejścia w życie zasad KRK (21.06.2012), szkolenia dla kierowników studiów podyplomowych dotyczące nowych zasad powoływania studiów i sporządzania dokumentacji potrzebnej do ich uruchomienia zgodnie z nowymi rozporządzeniami (18.07.2012 i 5.10.2012). W efekcie prowadzonych spotkań wyznaczono również termin (15.10.2012), w jakim kierownicy poszczególnych kierunków studiów zobowiązani zostali do złożenia dokumentacji uwzględniającej zmiany i wymagania określone w KRK.

Analiza obowiązującej do czasu wizytacji dokumentacji studiów podyplomowych pozwala stwierdzić, że informacje na temat zasad i form weryfikowania stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia są rozproszone i niepełne, odnaleźć je można w

syllabusach przedmiotów realizowanych w ramach poszczególnych kierunków studiów. W sylabusie przedmiotu uwzględniono kryterium – *warunki zaliczenia przedmiotu – wymagania i system oceniania*, jednakże informacje wpisywane przez wykładowców w tym miejscu są często niepełne, czasami nielogiczne i nieodnoszące się treściowo do sensu kryterium. W niektórych sylabusach pojawia się w tym miejscu jedynie informacja np.: *zaliczenie*. Trudno z niej wyczytać, jaką formę ma ono przyjąć (pisemną, ustną). W innych przypadkach, nawet jeśli poprawnie określono i uszczegółowiono formę zaliczenia, brak jest informacji o kryteriach zaliczenia, czyli wymaganiach. Słuchacz nie dowie się z sylabusa, jakie warunki musi spełnić dla uzyskania określonej oceny z przedmiotu/modułu.

Analiza wybranych losowo prac zaliczeniowych z przedmiotów realizowanych w ramach poszczególnych kierunków studiów pozwala uznać, że ocena stopnia opanowania treści i poziom umiejętności w efekcie realizacji cyklu kształcenia odbywa się w sposób zróżnicowany. Wśród analizowanych prac są prace projektowe, diagnozy, opisowe prace pisemne, kolokwia. Ocenie podlega również aktywność słuchaczy podczas trwania zajęć (choć nie wiadomo w jaki sposób).

Uznać można, że mimo wskazanych błędów w ramach kierunków studiów podyplomowych dokonywana jest częściowa, okresowa ocena realizacji założonych efektów kształcenia. W planie studiów podyplomowych znajduje się również seminarium, co oznacza, że wobec słuchaczy dokonywana jest także ocena końcowa, dyplomowa. Nie ma jednak opisu procedur w tym zakresie odnoszących się do procesu dyplomowania jako takiego. Nawet jeśli słuchacz studiów podyplomowych ma dostęp do sylabusów niewiele z nich dowie się na temat zasad weryfikacji efektów kształcenia oraz systemu oceniania stopnia realizacji celów kształcenia.

Na żadnym z kierunków studiów podyplomowych realizowanych w Instytucie Pedagogiki i Instytucie Muzyki Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej nie jest prowadzona ewaluacja odnosząca się do opinii słuchaczy na temat jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach, stopnia ich zadowolenia z realizowanych zajęć (uzyskiwanych kompetencji), przebiegu procesu kształcenia, kadry realizującej zajęcia, czytelności systemu oraz zasad weryfikacji celów i efektów kształcenia. W ramach realizowanych kierunków studiów podyplomowych nie dokonuje się oceny jakości kształcenia drogą hospitacji zajęć przez kadrę zarządzającą kierunkiem studiów. Tym samym uznać należy, że organizatorzy kształcenia w formie studiów podyplomowych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej nie posiadają informacji zwrotnych o prawidłowości procesu kształcenia.

Z przedstawionych ustaleń i dokumentacji nie wynika, że istniał i działał system odnoszący się do zasad i form weryfikacji celów i efektów kształcenia, choć nie oznacza to, że słuchacze studiów podyplomowych nie poddawani byli ocenie częściowych i końcowych efektów kształcenia związanych z realizacją poszczególnych treści kształcenia przypisanych przedmiotom widniejącym w planie studiów i całego cyklu studiów.

W świetle poddanej analizie dokumentacji i zgromadzonego materiału ze spotkań trudno określić stopień osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia jako wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego²

CZEŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej nie prowadzi studiów doktoranckich.

2) Wydział dopiero rozpoczął prace nad wprowadzaniem KRK. Przedstawione programy realizowanych w Jednostce studiów podyplomowych nie zostały jeszcze opisane językiem efektów kształcenia. Nie prowadzono konsultacji z przedstawicielami organizacji zawodowych i pracodawców na temat oceny zgodności zakładanych efektów kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami rynku pracy. Programy i plany studiów podyplomowych realizowanych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku zostały przygotowane zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi obowiązującymi w okresie ich powoływania. W dokumentacji programów kierunków studiów podyplomowych (dotąd realizowanych) cele kształcenia odnotowane były w sylabusach przedmiotów. Cele ogólne odnoszące się do całego kierunku i efektów końcowych (jeśli były) formułowano w sposób zbyt ogólny, w niektórych przypadkach w postaci sylwetek absolwentów (choć nie zawsze w dokumentacji kierunku studiów podyplomowych sylwetka absolwenta została stworzona). Efekty kształcenia nie były dotąd formułowane w sposób jednoznaczny i czytelny. Zmiany mają nastąpić do 15.10.2012. Kierownicy studiów podyplomowych istniejących i planowanych mają przygotować i oddać dokumentację zawierającą m.in. te informacje. Czas trwania studiów podyplomowych nie budzi zastrzeżeń w kontekście realizacji zaplanowanej liczby godzin zajęć dydaktycznych. Prawidłowa jest również sekwencja przedmiotów w planach studiów. W sylabusach przedmiotów pojawiają się nieprawidłowe wskazania dotyczące metod kształcenia (istotny element świadczący o możliwości osiągnięcia założonych celów). Występowanie takich błędów wskazuje na brak koniecznego nadzoru, weryfikacji zawartości sylabusów przez osoby do tego powołane. Nie ma zastrzeżeń do kompetencji formalnych i merytorycznych osób przewidzianych do realizacji zajęć na studiach podyplomowych. Zajęcia dydaktyczne realizowane są głównie przez pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych wydziału. Na studiach

podyplomowych realizowanych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku nie prowadzą zajęć nauczyciele akademicki ze stopniem naukowym dr hab. i tytułem profesora (tak z grona zatrudnionych w jednostce pracowników, jak i spoza niej).

3) system jest na etapie budowy, a proponowane rozwiązania nie są oparte o konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

4) przedmiotom/modułom realizowanym w ramach kierunków studiów podyplomowych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku nie została przypisana wartość punktów ECTS, prace w tym zakresie są w toku. Niemniej w przygotowanych już częściowo dokumentach (choć jeszcze nie zatwierdzonych i nie przeanalizowanych przez Komisję ds. Jakości Kształcenia) brak jest koniecznych uszczegółowień odnoszących się do zadań i ich weryfikacji, realizowanych w ramach samodzielnej pracy słuchacza. Informacja na ten temat zawarta w sylabusie jest niepełna, nieczytelna, nie pozwala słuchaczowi zrozumieć za jakie zadania, które ma samodzielnie wykonać zostanie mu zaliczone np. 140 godzin dydaktycznych.

5) brak procedur odnoszących się do zasad i form weryfikacji stopnia osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia, wiarygodności i przejrzystości oraz dostępności systemu ocen i oceniania. Ponownie wskazać należy na brak kontroli zarządzającej.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę mające służyć realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1) Ocena polityki kadrowej prowadzonej w jednostce: zasad i metod doboru kadry naukowo-dydaktycznej do potrzeb wynikających z prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowanych w jednostce, prawidłowości powierzania jej zadań dydaktycznych i naukowych, weryfikacji jakości wykonywania tych zadań, w tym badania opinii studentów, doktorantów i słuchaczy, stwarzania możliwości rozwoju kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Ocena efektów realizacji tej polityki (spójności zakresu specjalności reprezentowanych przez kadry naukowo-dydaktyczną i dydaktyczną z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów, adekwatności liczby nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny do liczby jego uczestników).

W raporcie samooceny Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej w Słupsku opisał swoje zasoby kadrowe w sposób następujący:

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w							
	Podstawowym miejscu pracy				Dodatkowym miejscu pracy			
	rok 2007.01.10 ¹		rok 2012.19.03 ^{**}		rok 2007.01.10 [*]		rok 2012.19.03 ^{**}	
	w uczelni	w jednostce	w uczelni	w jednostce	w uczelni	w jednostce	w uczelni	w jednostce
Profesor	23	1	25	5	5	2	2	0
Doktor habilit.	42	11	44	11	8	1	14	1
Doktor	189	55	192	53	6	2	14	4
Pozostali	79	34	100	40	0	0	4	0
Razem	333	101	361	109	19	5	34	5

Z powyższych danych wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat ogólna liczba pracowników uległa niewielkiemu zwiększeniu (8 osób). Przyrost ten dotyczył przede wszystkim grupy profesorów, liczba doktorów habilitowanych pozostała bez zmian, nieco (o dwie osoby) zmniejszyła się liczba doktorów. Zwiększenie zatrudnienia przede wszystkim wystąpiło w największym i najsilniej rozwijającym się naukowo Instytucie Pedagogiki, co związane jest nie tylko z obowiązkami dydaktycznymi, ale również z planami prowadzenia studiów doktoranckich. Zmniejszenie kadry dotyczy głównie Katedry Filozofii, której obowiązki dydaktyczne również skurczyły się w tym okresie.

¹ Dane sprzed 5 lat.

^{**} Dane dotyczące roku kalendarzowego, w którym prowadzona jest wizytacja.

Analiza wypełnienia pensum dydaktycznego, którą przygotowano na życzenie Zespołu Oceniającego pokazuje następujące wyniki:

- W zakładach Instytutu Pedagogiki: 100% wykonania pensum u wszystkich pracowników, godziny nadliczbowe u nielicznych pracowników, nie przekraczają 25%
 - W Katedrze Filozofii, Katedrze Socjologii i Pracy Socjalnej, Instytucie Muzyki: w kilku przypadkach pensum zostało obniżone z tytułu pełnienia funkcji kierowniczych
- Widać racjonalną gospodarkę zatrudnieniową Wydziału – pełne obciążenia pracowników przy braku nadgodzin.

Szczegółową analizę przyporządkowania kadry do zadań dydaktycznych przeprowadzono na kierunku „praca socjalna”. W jego skład wchodzi:

- troje samodzielnych pracowników. Dwoje z nich stopnie naukowe uzyskało w dziedzinie teologii, jednakże ich późniejszy dorobek naukowy, a zwłaszcza duży dorobek praktyczny w obszarze pracy socjalnej w pełni uprawnia zaliczenie ich do minimum kadrowego. Trzeci samodzielny pracownik specjalizuje się w zagadnieniach wychowania przez działalność sportową.
- sześcioro doktorów, w tym: jeden o specjalności praca socjalna, jeden ekonomista, czworo pedagogów.

Dominująca większość pracowników zatrudniona jest w Akademii Pomorskiej jako w swoim podstawowym miejscu pracy. Ten fakt, jak i wskazane powyżej dane, pokazują stabilność zatrudnienia na Wydziale i mogą stanowić dobrą podstawę do planów rozwoju Wydziału i poszczególnych instytutów i katedr.

Regulamin okresowej oceny nauczycieli akademickich z 2011 r. posiada następującą charakterystykę:

- jest zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie Wyższym z 2005 r.
- ocenę pracowników przeprowadzają komisje wydziałowe i uczelniana; istnieje komisja odwoławcza
- ocena przeprowadzana jest nie rzadziej niż co dwa lata, w przypadku profesorów mianowanych – co 4 lata
- oceniane jest wykonanie obowiązków naukowo/artystycznych, dydaktycznych i organizacyjnych, w przypadku pracowników dydaktycznych (wykładowców,

instruktorów i lektorów), badany jest również obszar podnoszenia kwalifikacji zawodowych

- w ocenie wypełnienia obowiązków dydaktycznych brane są pod uwagę oceny studenckie z ankiet (szerszy opis rzeczywistego funkcjonowania tego mechanizmu znajduje się w części 2, punkt 2 f)
- w arkuszu oceny jest zawarta ocena przedkładana przez przełożonego ocenianego pracownika,
- bazuje na przejrzystym systemie punktowym z kryteriami dla grup zatrudnienia i stanowisk. Do formularza oceny dołączona jest instrukcja dotycząca sposobu jego wypełniania.
- adiunkci oceniani są obowiązkowo po ósmym i dziewiątym roku pracy

Inne zalety systemu to:

- „szczegółowe parametry” oceny – bardzo staranne i trafne pod kątem „akademickości”, bo z dużym udziałem badań
- podręczniki / skrypty ulokowane są w dziale „dydaktyka”, a nie „badania”

Wadą systemu jest przewaga kryteriów ilościowych nad jakościowymi w ocenie końcowej, na przykład punktowane są promocje prac.

Rozwój kadry akademickiej w aspekcie prowadzenia badań naukowych i zdobywania stopni i tytułów powinien być priorytetem władz Uczelni i Wydziału, zważywszy na zapisaną w ich misjach „akademickość”. Dane zawarte w raporcie samooceny wskazują na uzyskanie stopnia naukowego doktora przez 13 osób oraz stopnia doktora habilitowanego przez 3 osoby. W tym czasie wypromowano na Wydziale zaledwie jednego doktora.

Pewne nadzieje na wypromowanie własnej kadry naukowej władze Wydziału wiążą z możliwością uzyskania praw doktoryzowania w naukach pedagogicznych. Po zatrudnieniu dwóch pracowników samodzielnych w roku akademickim 2012/13 Wydział ma minimum kadrowe konieczne do doktoryzowania w tych naukach. Kierownicy instytutów, na spotkaniu z ZO PKA uznali (pomimo posiadania tego minimum na granicy wymaganej przez przepisy) taki stan za stabilny, utwierdzający „akademickość” uczelni. Na pytanie o motywy starań o zdobycie praw doktoryzowania wymieniali przede wszystkim chęć prowadzenia studiów doktoranckich. Wedle ich oświadczenia, mają zapewnionych kandydatów na takie studia i to nie tylko w pierwszym roku działalności. Chęć promowania „własnych” doktorów na własnym Wydziale motywowana jest tym, że obecnie doktoranci z Wydziału zdani są na

łaskę większych uczelni, a ich starania o zewnętrzną opiekę promotorską nie zawsze są skuteczne. Dotyczy to zwłaszcza doktoratów o tematyce ułożonej pomiędzy pedagogiką a innymi dziedzinami – np. z dydaktyki nauk przyrodniczych czy ścisłych. Wydział stworzy lepsze szanse dla takich promocji.

Podczas spotkania z ZO PKA znaczna część studentów pozytywnie oceniła zasoby kadrowe, jakimi dysponuje Wydział. Zdaniem studentów prowadzący zajęcia są bardzo pomocni i starają się szczegółowo wytłumaczyć zagadnienia poruszane podczas zajęć. Studenci zgodnie orzekli, iż dostępność prowadzących poza godzinami zajęć, jest niewątpliwym atutem Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku. Studenci wymieniają silną pozycję Wydziału i pozytywne opinie absolwentów o kadrze, jako silną zachętę do podjęcia studiów na wizytowanym Wydziale. Zdaniem studentów kompetencje nauczycieli akademickich doskonale korespondują z prowadzonymi przez Wydział kierunkami, a metody dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie zamierzonych celów kształcenia.

Studenci dokonują oceny kadry prowadzącej za pomocą ogólnouczelnianego kwestionariusza ankiety. W opinii eksperta ds. studenckich, kwestionariusz jest zbudowany prawidłowo, zawiera 8 pytań oraz możliwość zawarcia własnych uwag. Studenci są pozbawieni pełnej informacji na temat każdego z etapów ankietowania, co może powodować wśród nich wrażenie braku celowości przeprowadzanych działań. Podczas rozmów z ZO PKA studenci wizytowanego Wydziału nie potrafili wskazać żadnych działań podjętych przez jego władze, które można by uznać za efekt badania opinii studentów w zakresie weryfikacji jakości wykonywania swoich zadań przez kadrę naukowo-dydaktyczną.

2) Ocena dostosowania infrastruktury dydaktycznej i naukowej do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia oraz specyfiki realizowanych badań. Ocena planów Wydziału w zakresie rozwoju tej infrastruktury. Udział interesariuszy zewnętrznych w zapewnieniu dostępu do bazy o najwyższych standardach dydaktycznych i naukowych, w tym nowoczesnych laboratoriów, zaawansowanych technologii związanych z realizowanym kształceniem i badaniami naukowymi.

Wizytacja infrastruktury dydaktycznej przeprowadzona przez dwoje ekspertów merytorycznych miała na celu sprawdzenie, czy deklarowane przez Wydział zasoby są wystarczające dla deklarowanych celów dydaktycznych, a w szczególności:

- Czy biblioteka uczelniana stwarza dostateczne zaplecze dla osiągnięcia celów dydaktycznych i naukowych?

- Czy zasoby lokalowe wystarczają do obsługi zajęć i studentów?
- Czy baza dydaktyczna umożliwi prowadzenie zajęć z wykorzystaniem IT w stopniu deklarowanym w raporcie samooceny i w dyskusjach z kadrami akademicką?

Zasoby lokalowe. Akademia Pomorska dysponuje następującą infrastrukturą dla realizacji procesu naukowo-dydaktycznego. Całość bazy lokalowej obejmuje:

1. budynki dydaktyczne przy ul. Arciszewskiego 22 a, ul. Westerplatte 64, ul. Słowiańskiej 8, ul. Partyzantów 27,
2. budynek Biblioteki Głównej Akademii,
3. Wydawnictwo Naukowe Akademii,
4. Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne, boisko do piłki nożnej,
5. trzy domy studenckie,
6. stołówkę.

Przy ul. Westerplatte 64 znajdują się: Dziekanat Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego, Instytut Pedagogiki, Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej; przy ul. Partyzantów 27 jest ulokowany Instytut Muzyki; a przy ul. Arciszewskiego 22a – Katedra Filozofii.

Zajęcia studentów Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego odbywają się głównie w budynku przy ul. Westerplatte 64 (budynek zabytkowy), który jest w pełni wyremontowany i dostosowany do potrzeb naukowo-dydaktycznych. Wedle danych dostarczonych przez Dziekanat Wydziału, przy ul. Westerplatte 64 znajdują się następujące sale służące celom dydaktycznym:

- sale wykładowe: aula dla 160 osób i 4 większe sale o powierzchni ok. 90-100 m²,
- 8 sal ćwiczeniowych o powierzchni 30-50 m²,
- 5 sal seminaryjnych,
- 1 pracownia komputerowa (15 stanowisk pracy).

Sale wykładowe i ćwiczeniowe zaopatrzone są w projektory multimedialne (z wyjątkiem dwóch sal).

Ponadto w budynku znajdują się lokale administracyjne, w których mieszczą się: Dziekanat Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego, lokale Instytutu Pedagogiki i Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej.

Łącznie w budynku przy ul. Westerplatte Wydział zapewnia powierzchnię dydaktyczną dla 828 studentów. Budynek nie posiada barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, wyposażony jest w podjazd zewnętrzny, pochyłą platformę schodową oraz windę osobową.

Instytut Muzyki dysponuje własnym budynkiem przy ul. Partyzantów 27 o powierzchni 1054,97 m², w tym powierzchnia dydaktyczna wynosi 691,4 m². Budynek 27 A wraz z bliźniaczą kamienicą nr 27 zajmują działkę nr 802/8, stanowią własność Akademii i znajdują się w ewidencji konserwatorskiej Służby Ochrony Zabytków, w strefie ochrony konserwatorskiej. Budynek nie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (brak wind, kręte schody).

Wedle oceny władz Wydziału liczba sal, zasoby instrumentów muzycznych, własna biblioteka, magazyn i pracownia komputerowa całkowicie spełniają wymogi zapewnienia prawidłowego przebiegu procesu dydaktycznego, jak również możliwości indywidualnych ćwiczeń studentów.

W skład bazy lokalowej Instytutu Muzyki wchodzi:

- 8 sal wykładowych i 13 sal ćwiczeniowych,
- sala audytoryjna na 74 miejsca,
- biblioteka wydawnictw muzycznych,
- wypożyczalnia sprzętu muzycznego i instrumentów,
- pomieszczenie informatyczne,
- pomieszczenia sekretariatu Instytutu Muzyki,
- pokój wykładowców,
- pomieszczenie magazynowe.

Sale wykładowe są przystosowane do specyfiki i rodzaju prowadzonych zajęć. W budynku znajduje się 8 sal wykładowych, przeznaczonych do zajęć w grupach liczących do 35 osób. Dostępne są w nich pomoce dydaktyczne takie jak: rzutnik pisma (w 2 salach), projektor multimedialny, tablica z pięciolinią, wieża audio, instrumentarium Orffa (w 1 sali),

pianina. W salach wykładowych prowadzone są zajęcia zarówno teoretyczne, jak i praktyczne.

Dla potrzeb nauczania w mniejszych grupach, liczących od 2 do 8 osób, przystosowano 13 sal ćwiczeniowych. Obecnie podstawowym ich wykorzystaniem jest nauka dyrygowania i nauka własna przy instrumencie. Znajdują się w nich podesty dyrygenckie, pulpity, lustra, tablice z pięciolinią oraz pianina. Sala informatyczna znajduje się na pierwszym piętrze wraz z punktami dostępowymi i centralką Internetu. Instytut posiada również zabezpieczony bezprzewodowy system dostępu do Internetu (Hot Spot), co umożliwia dostęp do Internetu w każdym miejscu Instytutu.

Łącznie baza dydaktyczna Wydziału, zlokalizowana przy ul. Westerplatte 64 i ul. Partyzantów 27, stanowi 42 sale przeznaczone na cele dydaktyczne, w tym:

- sale wykładowe – 14,
- sale ćwiczeniowe – 21,
- sale seminaryjne – 5,
- sale komputerowe – 2.

Studenci w sposób jednoznacznie pozytywny wypowiedzieli się na temat infrastruktury dydaktycznej. W opinii studentów sale wykładowe są odpowiednio wyposażone w sprzęt audiowizualny. Budynek, w którym odbywają się zajęcia w ramach wizytowanego Wydziału są częściowo dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci niepełnosprawni mogą mieć kłopot z dotarciem do sal i auli wykładowych, jak również do pomieszczeń socjalnych i punktów usługowych. Wydział nie dysponuje ułatwieniami dla studentów, np. z wadami słuchu (specjalne zestawy słuchawkowe) i wzroku (oznakowania pomieszczeń w systemie Braille'a, komunikaty głosowe w windach).

Biblioteka uczelni ma ok. czterdziestoletnią tradycję i prowadzona jest w profesjonalny oraz przyjazny dla użytkowników sposób. Zespół wizytujący został wyposażony w szczegółowe informacje dotyczące zasobów biblioteki (informacje na CD), trybu składania zamówień, zasad funkcjonowania współpracy międzybibliotecznej i inne. Wizyta w bibliotece potwierdziła dobre wrażenia powstałe z opisu: panuje w niej ład, cisza, atmosfera pracy i skupienia. O otwartości na potrzeby użytkowników świadczą takie udogodnienia, jak pokój do pracy dla pracowników naukowych i Centrum informacji naukowej służące pomocą studentom np. w sporządzaniu bibliografii do ich prac.

Zasoby literaturowe, zasoby czasopism oraz pomoc w dostępie do danych są w zupełności adekwatne do potrzeb dydaktycznych uczelni. Wizytujący przejrzeni dostępne w czytelni bazowe czasopisma z obszaru filozofii, socjologii i pracy socjalnej i uznali, że są one wystarczające.

Biblioteka przestrzega zasad ochrony praw autorskich – np. obowiązuje w niej zakaz wnoszenia i używania osobistych urządzeń kopiujących zaś punkt kserograficzny jest poinstruowany o zasadach sporządzania kopii bez naruszania tych zasad.

Tryb nabywania nowej literatury przez bibliotekę uwzględnia potrzeby pracowników – corocznie rozsyłana jest prośba o sugestie zakupów kierowana do kadry. Zwrotność odpowiedzi jest wysoka, a życzenia spełniane w ok. 90%. Ponadto biblioteka podejmuje większość zakupów z własnej inicjatywy, śledząc nowości wydawnicze. Biblioteka uzyskała część publikacji Akademii Pomorskiej na e-bookach za darmo.

Dostępność biblioteki: w dni robocze w godzinach 8-18, w soboty 9-15; w niedziele biblioteka jest zamknięta. Nie ma dodatkowych godzin otwarcia w czasie sesji. Zatem widać, że ograniczona jest dostępność biblioteki dla studentów niestacjonarnych i dla dodatkowej pracy w sesji – wedle oświadczenia Kierowniczkii Biblioteki, sprawa wydłużenia godzin otwarcia Biblioteki stosownie do tych potrzeb będzie rozważana.

Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana; korespondencja z czytelnikami także. Czytelnia ma 100 miejsc – jest obłożona, ale miejsca dla chętnych zawsze się znajdują. Biblioteka ma miejsce do wspólnej pracy studenckiej. Wadą jest brak bufetu lub choćby automatu z kawą, który może być przydatny przy dłuższej pracy.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci zgodnie stwierdzili, że władze Wydziału przejawiają duże zainteresowanie uzupełnianiem zasobów biblioteki. Przyznali, że bardzo sobie cenią oferowaną przez Bibliotekę Akademii Pomorskiej możliwość darmowego korzystania z dostępu do baz danych i systemów informacji. Studenci bardzo pozytywnie wypowiedzieli się na temat Oddziału Informacji Naukowej Biblioteki Głównej Akademii Pomorskiej, doceniając oferowaną przez tę jednostkę pomoc w poszukiwaniu materiałów źródłowych potrzebnych przy pisaniu prac dyplomowych, magisterskich i innych. Biblioteka Uczelniana dysponuje 245 miejscami dla czytelników, co czyni ją według studentów w pełni dostosowaną do rozmiarów prowadzonego przez Wydział kształcenia. Biblioteka pracuje w systemie komputerowym PROLIB, wszystkie czynności biblioteczne są

skomputeryzowane. Biblioteka posiada komputerowy moduł wypożyczania zbiorów poprzez Internet, który szczególnie cenią sobie studenci.

Zespół Oceniający PKA badał także zastosowanie wysokich technologii w dydaktyce i wyciągnął następujące wnioski:

- Sale wykładowe są wyposażone w sprzęt multimedialny w wystarczającym stopniu.
- Wykorzystanie technologii informacyjnych w realizacji zajęć przebadano na przykładzie przedmiotu „Metodologia badań społecznych z elementami statystyki”, które prowadzi pan dr Sławomir Pasikowski. Hospitacja zajęć była niemożliwa, bo w dni wizytacji te zajęcia nie były prowadzone, jednakże dr Pasikowski dostarczył dodatkowy opis sposobu prowadzenia zajęć, które odbywają się w laboratorium komputerowym z wykorzystaniem oprogramowania SPSS, Microsoft Excel. Zajęcia z „Biostatystyki” z wykorzystaniem programu „Statistica 10”. Innych zajęć, poza laboratoriami informatycznymi oraz metodologiami badań społecznych, nie prowadzi się z wykorzystaniem tych technologii.
- W trakcie wizytacji pokazano Zespołowi Oceniającemu PKA wyspecjalizowane centrum dowodzenia kryzysowego na wydziale bezpieczeństwa wewnętrznego, nowoczesnie wyposażone z użyciem technologii IT. Nie można jednak tego Centrum uznać za część bazy dydaktycznej Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego, ponieważ zajęcia przynależne do Wydziału nie są tam prowadzone.
- Zapowiadana w Instytucie Muzyki „sala nagrań” jest niewielkim pomieszczeniem, w którym stoi cyfrowa Yamaha. Pozostały sprzęt do nagrań (m.in. mikser) był schowany w magazynie, a pracownik nie wiedział nic o innym sprzęcie nagraniowym.
- E-learning: pomimo wielokrotnych próśb o wizytę w ośrodku, który ma się zajmować (zgodnie z Raportem Samooceny) przygotowaniem platformy e-learningowej, do spotkania nie doszło. Przepuszczalnie e-learning od strony technicznej jest w fazie przygotowań.

Podsumowując, nowoczesne pomoce dydaktyczne wykorzystywane są w umiarkowany sposób. Plany przewidują rozwinięcie tych metod w Uczelni i na Wydziale.

3) Ocena polityki finansowej jednostki pod względem zapewnienia realizacji jej celów strategicznych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i stabilności rozwoju. Ocena uwzględnienia w polityce finansowej jednostki konieczności realizacji zadań projakościowych określonych m.in. w wyniku działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Zgodnie z § 101 Statutu Akademii Pomorskiej w Słupsku Uczelnia w ramach posiadanych środków, prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu rzeczowo-finansowego, zgodnie z przepisami o finansach publicznych i o rachunkowości. Zgodnie z punktem 2., zasady podziału środków finansowych pomiędzy poszczególne jednostki organizacyjne, w tym na działalności dydaktyczną i badania, ustala Senat.

Zasady i środki przeznaczone na finansowanie działalności statutowej Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku gwarantują skuteczną realizację wyznaczonych przez Jednostkę celów strategicznych. Strategiczne cele określone przez Wydział koncentrują się m.in. na: umacnianiu akademickości poprzez: rozwój współpracy międzynarodowej, rozwój działalności naukowej, nawiązywanie partnerskich relacji z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego; rozwój oferty i jakości kształcenia poprzez poprawę warunków studiowania, uzyskanie wysokiej efektywności i jakości kształcenia (m.in. poprzez wdrażanie Krajowych Ram Kwalifikacji, opracowanie i wprowadzenie nowoczesnych metod kształcenia na odległość na studiach podyplomowych kierunku „pedagogika”, utrzymanie specjalności nauczycielskiej, monitorowanie kariery zawodowej absolwentów, promowanie absolwentów Wydziału i udzielenie pomocy w znajdowaniu miejsc pracy, wspieranie zdolnych studentów poprzez cykliczne konkursy wydziałowe, rozwijanie współpracy z pracodawcami); rozwój badań naukowych (poprzez rozwój naukowy pracowników i poprawę zaplecza badawczego, rozwój infrastruktury materialnej, informatycznej, działalność badawczo-rozwojową).

Uczelnia dysponuje środkami statutowymi przyznawanymi przez MNiSW na utrzymanie potencjału badawczego (decyzja Nr 173/06/E-353/S/2012). W 2012 r. była to kwota 177 890 PLN. Podział środków dokonywany jest na podstawie przyjętego w Akademii Pomorskiej algorytmu. Algorytm zawiera procedurę podziału, która przebiega w 6 etapach: ocena w punktach bazowych dorobku naukowego pracowników jednostki w czteroletnim okresie rozliczeniowym; obliczenie sumy punktów bazowych uzyskanych przez poszczególne jednostki; wyznaczenie liczby pracowników rozliczeniowych; obliczenie wskaźnika efektywności pracy zakładu (należy go interpretować jako średnią liczbę punktów bazowych uzyskanych przez pracownika rozliczeniowej jednostki: zakład, katedra, instytut; określenie przez kolegium kierowników zakładów wielkości $(0,05 < 0 \leq 0,02)$ będącej udziałem kwoty, która jest w dyspozycji dyrektora instytutu w całości przyznanej instytutowi dotacji na badania statutowe; wyznaczenie maksymalnych kwot na badania statutowe przypadające zakładom. Na podstawie ww. algorytmu przyznana kwota w wysokości 177 890 PLN na

utrzymanie potencjału badawczego została rozdysponowana następująco: rezerwa Prorektora ds. Nauki 4% (7 115,6 PLN), rezerwa Dziekana 15% (26 683,5 PLN), Instytut Pedagogiki – 59 636,36 PLN, Instytut Muzyki – 15 409,09 PLN, Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej – 44 668,18 PLN, Katedra Filozofii – 24 377,27 PLN (na podstawie dokumentu z 9 maja 2012 r. Kierownika Biura ds. Nauki).

Instytut/katedra	pkt./pracownika naukowo-dydaktycznego	Punkcja publikacji naukowych	Liczba pracowników rozliczeniowych			
			Prof. dr hab.	Dr, adiunkt	Mgr, asystent	Łącznie
Instytut Pedagogiki	4,7	285	7	31	23	61
Instytut Muzyki	2,9	40 (w tym 35 za działalność artystyczną)	3	9	2	14
Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej	8,1	113,25	2	8	4	14
Katedra Filozofii	12,7	140	4	7	0	11

Wydział Edukacyjno-Filozoficzny złożył do MNiSW wniosek o przyznanie dotacji celowej na prowadzenie w 2012 r. badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców w wewnętrznym trybie konkursowym. Decyzją Nr 16968/E-353/M/2012 z 2 kwietnia 2012 r. Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej otrzymał dotację w wysokości 20 380 PLN.

Zgodnie z treścią załącznika do Zarządzenia nr R/0210/32/11, istnieje Regulamin wewnętrznego konkursu na granty wydziałowe dla młodych naukowców. Regulamin opiera się na ustawie o zasadach finansowania nauki z 30 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 615). Konkurs ogłaszany jest przez Dziekana raz w roku kalendarzowym. Wnioski składane są do Dziekana a następnie poddawane są procedurze konkursowej. Powołana przez Dziekana Wydziałowa Komisja Konkursowa ds. Grantów Wydziałowych dla Młodych Naukowców (Zarządzenie Rektora Nr R/0210/32/11, dokument z 25 kwietnia 2012 r., skład: Prodziekan ds. Studiów niestacjonarnych i nauki – przewodnicząca, 4 członków: przedstawiciele każdej jednostki Wydziału) opiniuje złożone wnioski, tworząc listę rankingową projektów badawczych. Przewodniczący Komisji Konkursowej przedstawia listę Dziekanowi, który podejmuje ostateczną decyzję o przyznaniu grantu i wysokości jego finansowania. W

dokumencie określono również na jakie cele mogą być wydatkowane środki. 5% środków przyznanych na realizację Grantów Wydziałowych dla Młodych Naukowców przeznaczonych jest na rezerwę Dziekana. Zasady dysponowania środkami po upływie roku rozliczeniowego są zgodne z art. 19 ust. 6. Ustawy o zasadach finansowania nauki z 30 kwietnia 2010 r. W dokumentacji określone zostały również typy grantów, na które przyznawane są środki, terminy składania raportów z realizacji grantów, wzory formularzy (załącznik 3. do Zarządzenia), podstawy przyjęcia i nieprzyjęcia rozliczenia, informacje na temat rozłączności wyników w sytuacji realizacji więcej niż jednego grantu w ramach Grantów Wydziałowych dla Młodych Naukowców. Wszelkie informacje, wraz ze stosownymi dokumentami i formularzami dostępne są na witrynie internetowej Akademii Pomorskiej w Słupsku – Biuro ds. Nauki. W 2012 r. na konkurs wpłynęło 9 wniosków, jeden został odrzucony z przyczyn formalnych, pozostałe zostały zatwierdzone do realizacji. Uzyskało je dwóch magistrów i sześciu doktorów. Kwota dotacji wyniosła od 1,8 tys. do 3 tys. PLN.

W ramach środków statutowych na utrzymanie potencjału badawczego w 2012 r. kwotę dotacji przydzielono na realizację 3 kontynuowanych projektów badawczych w Instytucie Pedagogiki, Zakład Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej – kwotę 1 583,31 PLN; w Katedrze Filozofii – kwotę 11 579,2 PLN; w Instytucie Muzyki – kwotę 14 638,64 PLN. Finansowanych jest również 11 nowych projektów: 8 w Instytucie Pedagogiki w zakładach: Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej, Edukacji Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej, Historii Oświaty i Wychowania, Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacji, Psychologii, Pedagogiki Ogólnej i Podstaw Edukacji, Dydaktyki Ogólnej; 1 w Katedrze Filozofii; 2 w Katedrze Socjologii i Pracy Socjalnej. Środki statutowe na utrzymanie potencjału naukowego jednostki otrzymało 7 pracowników naukowo-dydaktycznych ze stopniem naukowym doktora i 12 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.

Istnieje także możliwość wykorzystania środków pochodzących ze studiów niestacjonarnych, z których 10% to środki wydziałowe, 75% przeznaczane jest dla jednostki organizacyjnej, 8% to środki na obsługę dydaktyki niestacjonarnej, 5% na dofinansowanie zadań ogólnych, 2% na zwiększenie funduszu Nagród Rektora. Innym źródłem przychodów są środki z realizacji kształcenia na studiach podyplomowych. W tym przypadku, z informacji przekazanych przez Dziekana Wydziału, wynika, że 70% środków zostaje w dyspozycji Wydziału, 30% przekazywanych jest jednostce organizacyjnej. Środki te dzielone są np. w przypadku Instytutu Pedagogiki następująco: 30% na finansowanie i dofinansowanie

publikacji naukowych, 15% na finansowanie udziału w konferencjach naukowych pracowników Instytutu, 50% to inwestycje w bazę dydaktyczną (np. zakup sprzętu wykorzystywanego do realizacji procesu dydaktycznego), 5% na materiały biurowe dla potrzeb kształcenia na studiach podyplomowych. Tym samym uznać można, że sposób rozliczania środków statutowych, pozyskanych na rozwój młodej kadry naukowej z MNiSW, jak również środki pozyskiwane, szczególnie z wpływów związanych z realizacją kształcenia na studiach podyplomowych są przeznaczane na realizację strategicznych celów związanych m.in. z realizacją zadań projakościowych.

Obecna siedziba Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku mieści się przy ul. Bohaterów Westerplatte 64, na której adaptację z budynku koszarowego, Akademia Pomorska uzyskała w latach 2003-2010 dotację celową z budżetu państwa w ramach rozdziału 80306 – *działalność dydaktyczna*. Planowany koszt inwestycji to 18 908 000 PLN, z czego dotacja budżetu państwa opiewała na kwotę 12 750 000 PLN. W kolejnych (od 2003 r.) latach, Uczelnia otrzymywała stosowne dotacje, a uzyskane środki były inwestowane w przedmiotową adaptację budynków do potrzeb realizacji zajęć dydaktycznych. Dokumentacja przyznawania i wydatkowania środków na ww. cel była sukcesywnie rozliczana przez Jednostkę.

Podsumowując, uzyskane i rozdzielone środki pozwalają poszczególnym jednostkom wewnętrznym Wydziału na realizację zadań związanych z rozwojem potencjału badawczego w tym młodych pracowników nauki. Dodatkowo na rozwój naukowo-badawczy (publikacje, udział w konferencjach naukowych) pracowników przeznaczane są w części środki uzyskiwane z realizacji zajęć w trybie niestacjonarnym i studiów podyplomowych. Ze środków dokonywany jest również zakup sprzętu celem poprawy stanu bazy dydaktycznej. Budynek Wydziału został dostosowany do potrzeb działalności dydaktycznej z dotacji budżetu MNiSW stanowiącej ponad 60% wartości kosztorysu zadania. Dzięki temu warunki realizacji zadań strategicznych Jednostki związanych z działalnością dydaktyczną spełniają polskie standardy.

Można uznać zatem, że wskazane dotacje pozyskane przez Wydział przyczyniają się istotnie do poprawy warunków kształcenia, strategicznego celu, zawartego w strategii i misji Uczelni.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego

ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział prowadzi właściwą politykę kadrową. Badanie opinii studentów w zakresie weryfikacji wykonywania przez kadrę dydaktyczną swoich obowiązków odbywa się co semestr poprzez proces ankietyzacji.

2) Na podstawie danych dostarczonych przez Dziekanat, wizyt w salach oraz rozmów z wykładowcami bazę lokalową uznać należy za odpowiednią do potrzeb dydaktycznych Wydziału. Baza dydaktyczna, którą dysponuje Wydział wymaga dalszego doskonalenia i modernizacji w zakresie przystosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Biblioteka w pełni zaspokaja potrzeby dydaktyczne Uczelni. Obecnie nowoczesne pomoce dydaktyczne wykorzystywane są przez Wydział w sposób umiarkowany. Plany przewidują jednak rozwinięcie tych metod w Uczelni i na Wydziale.

3) Wydział dysponuje środkami statutowymi przyznanymi przez MNiSW oraz dotacją celową na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców. Środki te są rozdysponowywane w pierwszym przypadku zgodnie z przyjętym algorytmem (obowiązującym w całej Jednostce), a w drugim zgodnie z procedurą konkursową, która została starannie i przejrzyście opisana. Informacje na ten temat są ogólnie dostępne wszystkim zainteresowanym. Środki pochodzące z realizacji zajęć w trybie studiów niestacjonarnych oraz studiów podyplomowych są również rozdzielane w sposób racjonalny i przeznaczane na realizację strategicznych celów Wydziału. Uznać należy, że wysokość środków, jakimi dysponuje Wydział umożliwia realizację celów strategicznych związanych z realizacją wszystkich celów strategicznych.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Ocena spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia. Ocena stopnia udziału doktorantów i studentów w prowadzonych badaniach naukowych. Ocena możliwości realizowania przez doktorantów samodzielnych badań naukowych, także poza jednostką prowadzącą studia doktoranckie.

W ramach Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku funkcjonują dwa instytuty: Pedagogiki i Muzyki, a także dwie katedry: Filozofii oraz

Socjologii i Pracy Socjalnej. W Instytucie Pedagogiki wyodrębnionych jest 7 zakładów: Psychologii, Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacji, Edukacji Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej, Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej, Historii Oświaty i Wychowania, Dydaktyki Ogólnej, Pedagogiki Ogólnej i Podstaw Edukacji. W Instytucie Muzyki funkcjonują 4 zakłady: Kompozycji i Aranżacji Muzyki, Praktyki Instrumentalnej, Chóralistyki i Zespołów Instrumentalnych oraz Dydaktyki Muzyki. W Katedrze Socjologii i Pracy Socjalnej są 2 zakłady: Socjologii oraz Pracy Socjalnej. Jednostką wewnętrzną Wydziału jest również Katedra Filozofii. W 2012 r. środki statutowe na prowadzenie badań naukowych rozdzielono na kontynuowanie i realizację nowych zadań badawczych. W dokumentacji Wydziału znajdują się informacje o tytułach zadań badawczych, realizowanych przez poszczególne jego jednostki.

Jednostka organizacyjna wydziału	Tytuł zadania badawczego	Projekt kontynuowany/nowy	Stopień, tytuł naukowy kierownika projektu
Instytut Pedagogiki			
Zakład Psychologii	Procesy poznawcze i jakość życia osób dorosłych z uszkodzeniem rdzenia kręgowego o zróżnicowanym urazie klinicznym	kontynuowany	Dr
	Psychologiczne aspekty motywacji osiągnięć i zadowolenia z życia w różnych obszarach zawodowych na kontinuum życia jednostki	Nowy	Dr
Zakład Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacji	Obszary pedagogiki społecznej i resocjalizacji	kontynuowany	Dr
	Uwarunkowania niedostosowania społecznego, cele, wartości i plany życiowe młodzieży niedostosowanej społecznie, metody resocjalizacji w polskim systemie penitencjarnym oraz stres w pracy kuratora	Nowy	Dr
	Współczesna młodzież w zmieniającej się rzeczywistości	Nowy	Dr
Zakład Edukacji Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej	Standardy kształcenia nauczycieli edukacji zintegrowanej, edukacja dziecka przewlekle chorego, rozwój kompetencji społecznych i osobistych dziecka poprzez sztukę dramy i teatru, zaburzenia rozwoju i diagnostyka	kontynuowany	Dr
	Koncepcje komparatystyczne pracowni paradygmatów edukacji elementarnej i zintegrowanej	Nowy	Dr
Zakład Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej	Współczesne problemy pedagogiki opiekuńczej i edukacji refleksyjnej	kontynuowany	Dr hab. prof. nadzw.
	Historyczne i współczesne koncepcje i uwarunkowania procesu opiekuńczo-wychowawczego w naturalnych i	Nowy	Dr hab. prof.

	instytucjonalnych środowiskach wychowawczych		nadzw.
Zakład Historii Oświaty i Wychowania	Oświata i szkolnictwo raz myśl pedagogiczna w 20-leciu międzywojennym oraz po II wojnie światowej	kontynuowany	Dr hab. prof. nadzw.
	Myśl i praktyka pedagogiczna na Pomorzu XIX i XX w.	Nowy	Dr hab. prof. nadzw.
Zakład Dydaktyki Ogólnej	Metody selekcjonowania i wykorzystywania technik informacyjnych w procesie kształcenia	kontynuowany	Dr hab. prof. nadzw.
	Innowacje w procesie nauczania-uczenia się	Nowy	Dr hab. prof. nadzw.
Zakład Pedagogiki Ogólnej i Podstaw Edukacji	Symboliczne wyzwania i przeszkody dla pedagogiki w badaniu i edukacji	kontynuowany	Dr hab. prof. nadzw.
	Zjawisko oporu w edukacji, kształtowanie tożsamości w okresie dorastania, tożsamość nauczycieli, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, ambiwalencja wobec instytucji	Nowy	Dr hab. prof. nadzw.
Katedra Filozofii			
	Neokantowskie koncepcje ontologii a filozofia współczesna	kontynuowany	Dr hab. prof. nadzw.
	Koncepcja sumienia w etyce szkoły Lwowsko-Warszawskiej	Nowy	Prof. dr hab.
Instytut Muzyki			
	Muzyczna edukacja międzykulturowa	kontynuowany	Dr
Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej			
Zakład Pracy Socjalnej	Teoretyczne podstawy pracy socjalnej	Nowy	Prof. dr hab.
Zakład Socjologii	Współczesna młodzież w zmieniającej się przestrzeni społeczno-kulturowej	Nowy	Prof. dr hab.

Tematyka niektórych zadań badawczych budzi wątpliwości, gdyż nie mają one charakteru problemowego, np.: jako kontynuowane zadanie badawcze w Zakładzie Pedagogiki Społecznej j Resocjalizacji wskazano *Obszar pedagogiki społecznej i resocjalizacji*. Z tytułu zadania nie wynika jednak, jaki problem jest w nim podejmowany. Z kolei nowe zadanie badawcze, na które przyznano środki finansowe: *Uwarunkowania niedostosowania społecznego, cele, wartości i plany życiowe młodzieży niedostosowanej społecznie, metody resocjalizacji w polskim systemie penitencjarnym oraz stres w pracy kuratora sądowego*, obejmuje wiele różnych problemów, koncentrujących się na różnych

podmiotach, o różnym stopniu ogólności, a problemy te nie są ze sobą powiązane wspólną myślą przewodnią. Jest to raczej wyliczenie obszarów naukowo-badawczych, a zatem tak ujęte zadanie nie ma charakteru problemowego. Trudno w tej sytuacji stwierdzić, na jakie konkretne zadania badawcze zostały przekazane środki i na jakiej podstawie zostaną one rozliczone. Kolejne zadanie badawcze: *Współczesna młodzież w zmieniającej się rzeczywistości społecznej*, również nie ma charakteru problemowego. Trudno zgadnąć, czy pomysłodawca chciał w projekcie badawczym odnieść się do obrazu współczesnej młodzieży, czy też do problemów, z jakimi się ona boryka. Podobne wątpliwości pojawiają się i w innych przypadkach, np.: w Zakładzie Edukacji Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej prowadzone są badania określone w sposób następujący: *Koncepcje komparatystyczne pracowni paradygmatów edukacji elementarnej i zintegrowanej*. Nie wiadomo, czy w ramach zadania koncepcje te będą tworzone i do czego odnosi się określenie *koncepcje [...] pracowni paradygmatów edukacji elementarnej i zintegrowanej*. Podobnie nadmiar nie powiązanych ze sobą logicznie i problemowo obszarów odnaleźć można w temacie zadania badawczego zaproponowanego przez Zakład Pedagogiki Ogólnej i Podstaw Edukacji pt. *Zjawisko oporu w edukacji, kształtowanie tożsamości w okresie dorastania, tożsamość nauczycieli, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, ambiwalencja wobec instytucji*. Wszystkie hasła zawarte w zadaniach badawczych odnoszą się do specyfiki naukowo-badawczej instytutu, katedry i zakładu, który wystąpił o ich finansowanie, a na realizację których uzyskał środki finansowe w ramach działalności statutowej. Są one również związane z realizowanymi w ramach kształcenia na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej kierunkami i specjalnościami. Tym samym uznać można, że ich realizacja mogłaby się pozytywnie przełożyć na realizację efektów kształcenia. W kontekście przedstawionych sformułowań, zachodzi jednak wątpliwość, czy celem projektodawców jest realizowanie konkretnych i nowatorskich badań w konkretnym roku (tu: 2012), czy przedstawiają oni tylko opis problematyki, którą jednostka tak czy inaczej się zajmuje.

Jednostki organizacyjne Wydziału składają roczne sprawozdania z działalności naukowo-badawczej w ramach przyznanych środków statutowych. Z danych za 2011 r. (data sporządzenia dokumentu 5 marca 2012 r.) wynika, że w Instytucie Pedagogiki realizowano lub zrealizowano 12 zadań badawczych.

Jednostka organizacyjna w ramach WE-F AP	Tytuł zadania badawczego
--	--------------------------

Instytut Pedagogiki	Technologie informacyjne w procesie kształcenia – szkolne selekcjonowanie we współczesnej zreformowanej szkole – selekcje jawne i ukryte – edukacja medialna i informatyczna
	Standardy kształcenia nauczycieli edukacji zintegrowanej, edukacja dziecka przewlekle chorego, rozwój kompetencji społecznych osobistych i społecznych dziecka przez sztukę dramy i teatru, zaburzenia rozwoju
	Readaptacja wartość alternatywnych oddziaływań resocjalizacyjnych w zakładach karnych, pedagogika resocjalizacyjna w nurcie życia – od narodzin do śmierci, przemieszczania paradygmatu, resocjalizacyjna wartość przepustek udzielanych skazanym podczas odbywania kary pozbawienia wolności, kompetencje społeczno-zawodowe uczniów z głębszą niepełnosprawnością umysłową, perspektywa antycypacyjna kobiet spenalizowanych w zakładach i postawy związane z readaptacją społeczną
	Rozwój systemu kształcenia w drodze do Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, systemu wartości życiowych młodzieży akademickiej, ludzie starzy w relacjach interpersonalnych i społecznych w perspektywie humanistycznej, wykorzystanie elementów terapii skoncentrowanej na rozwiązywaniu w metodyce pracy socjalnej
	Edukacja refleksyjna, jej interdyscyplinarne zastosowanie, stereotypy w edukacji, założone a rzeczywiste opiekuńczo-wychowawcze funkcje publicznych i niepublicznych gimnazjów, rozwój teorii i praktyki kształcenia integracyjnego w Polsce, rozwój opieki nad dzieckiem o specyficznych potrzebach edukacyjnych po przemianach ustrojowych
	Oświata i szkolnictwo w 20-leciu międzywojennym oraz po II wojnie światowej
	Kreatywność oporu w edukacji
	Opór a konsumpcjonizm – problemy teoretyczne i praktyczne wykluczenia kulturowego
	Wzorce postaw wobec systemu i zobowiązań (dosłowny cytat z dokumentacji)
	Perspektywy pedagogiki
	Procesy poznawcze i jakość życia osób dorosłych z uszkodzeniem rdzenia kręgowego o zróżnicowanym urazie klinicznym

Zakres niektórych zadań badawczych jest tak szeroki, że sugeruje, iż jest to bardziej obszar zainteresowań zespołu, niż konkretny projekt badawczy, sytuacja jest zatem analogiczna, jak w przypadku zadań badawczych, na które przydzielono środki statutowe w 2012 r.

Jak wynika z przedstawionych przez jednostkę statystyk w efekcie realizowanych w 2011 r. zadań pracownicy instytutu Pedagogiki uczestniczyli w 106 konferencjach naukowych: z wystąpieniami o zasięgu ogólnopolskim (69) oraz międzynarodowym (36), byli

autorami 10 artykułów w recenzowanych czasopismach, w tym 1 z listy JCR, 5 monografii, ponad 60 tekstów w naukowych monografiach zbiorowych i podręcznikach akademickich, w tym 6 w języku angielskim. W dokumentacji znajduje się wykaz publikacji, w oparciu o które sporządzono zestawienie. Tyle tylko, że wykazano nie 10 artykułów w czasopismach, a 3, 1 w czasopiśmie z listy JCR, 6 tekstów w monografiach zbiorowych w języku angielskim, 5 monografii autorskich, 53 teksty w monografiach zbiorowych w języku polskim, 4 publikacje redakcyjne pracowników Instytutu. Dane są zatem niezgodne z przedstawionymi wyżej, a niezgodność dotyczy w szczególności artykułów w czasopismach.

Z 6 lutego 2012 r. pochodzi sprawozdanie z pracy naukowo-badawczej w ramach działalności statutowej w 2011 r. Katedry Socjologii i Pracy Socjalnej. Z danych wynika, że Katedra realizowała 2 zadania badawcze: *Współczesna młodzież w zmieniającej się przestrzeni społeczno-kulturowej* i *Teoretyczne podstawy pracy socjalnej*. Efektem wskazanej działalności jest 1 artykuł opublikowany na liście JCR, 2 artykuły, które ukazały się w czasopismach zagranicznych poza polską, w języku innym niż angielski, 3 monografie/podręczniki naukowe w języku angielskim lub podstawowym dla dyscypliny (z czego 1 to monografia współautorska w języku angielskim natomiast 2 pozostałe wpisane do tej kategorii to teksty w monografiach pod redakcją – 9 i 10 stronicowe – w języku polskim), 7 tekstów w monografiach zbiorowych w języku angielskim, 13 tekstów w monografiach zbiorowych w języku polskim lub innym niż angielski, 3 publikacje redakcyjne/współredakcyjne.

Z 29 lutego 2012 r. pochodzi sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej finansowanej ze środków statutowych (w 2011 r.) Instytutu Muzyki. W ramach działalności statutowej wykazano jedno zadanie badawcze: *Muzyczna edukacja kulturowa*. Z syntetycznego rozliczenia wykonania zadania wynika, że prowadzono badania porównawcze w oparciu o współpracę międzynarodową, które wspierała szeroko rozumiana działalność artystyczną (koncerty, edukacyjna popularyzacja muzyki w społeczności lokalnej). W dokumentacji sprawozdania znajdują się informacje na temat przeprowadzonego eksperymentu szkolnego – *Muzyka czterech kultur – polskiej, niemieckiej, ukraińskiej i żydowskiej*. Eksperyment polegał na przeprowadzeniu cyklu lekcji według autorskiego programu w szkołach w Polsce, na Ukrainie i w Niemczech. Jest to interesujący, ale co ważniejsze jedyny projekt badawczy realizowany w ramach zadania badawczego (spośród wszystkich dotąd wskazywanych), w którym starano się sprostać wymaganiom metodologii badań pedagogicznych i/lub społecznych. Tytuł projektu nie ma, co prawda, charakteru

problemowego, ale podjęto wysiłek sformułowania problemu głównego, wskazano na możliwość pomiaru zależności między zmiennymi (choć wybór zmiennych wydaje się dyskusyjny), postawiono tezy dotyczące oczekiwanych efektów realizacji programu zajęć. Do weryfikacji założeń, zaplanowano wykorzystanie zróżnicowanych technik i narzędzi badawczych, dających podstawę do tego, by oczekiwać uzyskania interesujących wyników badań. W sprawozdaniu znajdują się również informacje dotyczące przygotowywanych w ramach realizowanego zadania procesów awansowych, z wyczerpującą charakterystyką zawartości publikacji jako ich podstawy. Wymiernym efektem realizacji zadania badawczego jest 1 monografia autorska, 1 tekst zamieszczony w monografii zbiorowej.

Z 23 lutego 2012 r. pochodzi sprawozdanie za 2011 r. z wykonanej pracy naukowo-badawczej w ramach działalności statutowej przygotowane przez Katedrę Filozofii. W roku 2011 realizowano 4 zadania badawcze: *Transcendentalizm – między tradycją a współczesnością*, *Chrześcijańska antropologia w kontekście filozofii współczesnej*, *Neokantowskie koncepcje ontologii a filozofia współczesna*, *Wpływ globalnych przemian na świecie na świadomość współczesnego człowieka*. W sprawozdaniu z należytą szczegółowością odniesiono się do przypisania określonym tematów efektów w postaci publikacji naukowo-badawczych pracowników Katedry. Materiał został czytelnie i rzetelnie przygotowany, nie ma wątpliwości, że wszystkie wskazane tematy (poza jednym, który z uwagi na odejście pracownika będzie wygaszany) są rzeczywiście przez pracowników realizowane. Zauważyć należy również, że podobnie, jak w przypadku działalności naukowo-badawczej Instytutu Muzyki, zadania badawcze zostały w koniecznym stopniu uszczegółowione, są wewnętrznie spójne i wiarygodne jako przedsięwzięcia naukowe. Wymiernym efektem realizacji zadań badawczych dokonanych przez Katedrę Filozofii są publikacje jej pracowników w czasopiśmie zagranicznych i polskich (13), monografii autorskiej (1), tekstów w monografiach zbiorowych w języku angielskim (1), tekstów w monografiach zbiorowych w języku polskim lub innym niż angielski (17), redakcji monografii zbiorowych (2).

Pracownicy Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku uczestniczą w realizacji projektów badawczych finansowanych zewnętrznie. W projekcie współfinansowanym przez UE w ramach EFS pt. *Praktyka bez wad – nowa jakość kształcenia nauczycieli*, uczestniczyli pracownicy Instytutu Pedagogicznego. Inny pracownik Wydziału był koordynatorem projektu LLP COMENIUS: *EDGE: EDucation & GEndEr*, kolejny był jego uczestnikiem. Dwóch innych pracowników brało udział w ogólnopolskich badaniach,

finansowanych przez MNiSW, *Dziecko w szkolnej rzeczywistości. Założony a rzeczywisty obraz edukacji elementarnej*. Do maja 2013 r. trwa grant habilitacyjny kolejnego pracownika Wydziału pt. *Dyskurs podmiotu, podmiot dyskursu. Przemiany we francuskim poststrukturalizmie*, projekt finansowany ze środków NCN. Uznać należy, że w efekcie realizowanych projektów powstaną nie tylko publikacje naukowe i prace awansowe. Istnieje szansa, że realizacja projektów, udział w nich pracowników Wydziału przyczynić się może do rozwoju współpracy między uczelniami i przełożyć na podniesienie jakości kształcenia na kierunkach realizowanych przez Wydział i modernizowanie programów kształcenia. Warto, by w takie inicjatywy angażowała się większa liczba pracowników.

W wizytowanej Jednostce realizowane są również prace badawcze, w efekcie których powstają publikacje tematycznie związane z realizowanymi przez Wydział kierunkami kształcenia. Uznać należy, że mogą one, również poprzez awanse naukowe pracowników jednostek Wydziału, mieć pozytywne przełożenie na efekty i jakość kształcenia.

W 2011 r. jeden pracownik Katedry Filozofii uzyskał stopień naukowy dr hab., również jeden pracownik Instytutu Pedagogiki uzyskał stopień naukowy doktora. W ciągu ostatnich 3 lat awans naukowy na stopień naukowy doktora uzyskało 5 pracowników Instytutu Pedagogiki, na stopień doktora habilitowanego – jeden pracownik Instytutu Muzyki i jeden Katedry Filozofii.

W ramach dotacji celowej w 2012 r. na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców Wydział otrzymał dotację z MNiSW. Zgodnie z treścią zarządzenia Rektora nr R/0210/32/11, Wydziałowa Komisja Konkursowa ds. Grantów Wydziałowych dla Młodych Naukowców zatwierdziła w efekcie procedury konkursowej 8 grantów, 5 realizowanych przez pracowników ze stopniem naukowym doktora i 3 przez osoby z tytułem zawodowym magistra.

Jednostka	Tytuł grantu
Instytut Pedagogiki	Analiza aspektów organizacyjnych w działalności kuratorskiej służby sądowej jako warunek skutecznej i efektywniej probacji w polityce karnej państwa
Instytut Pedagogiki	Psychospołeczne determinanty jakości życia osób z różnymi typami niepełnosprawności w okresie dorosłości
Instytut Pedagogiki	Świadomość metodologiczna badaczy a matematyzacja badań nad edukacją. Związki i

	uwarunkowania
Katedra Filozofii	Współczesne spory o normatywność intencjonalności
Katedra Filozofii	Obowiązywanie (Geltung) i wartość (Wert) jako problem poznania przedmiotowego
Katedra Filozofii	Ontologia krytyczna w filozofii niemieckiej początku XX wieku
Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej	Praktyka językowa a poczucie tożsamości etnicznej mieszkańców Bukowiny Północnej
Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej	Dyskurs praw człowieka w przestrzeni kształcenia akademickiego

Zarówno tematyka, jak i sposób przedstawienia problematyki badawczej są właściwe, zarówno w kontekście ich spójności z problematyką realizowaną w jednostce organizacyjnej, jak i w sensie możliwości ich realizacji. Wszystkie mają poprawnie postawiony problem, a tym samym dają możliwość ich realizacji i przełożenia się ich wyników nie tylko na rozwój naukowo-badawczy ich autorów, ale i na jakość realizowanych przez nich zajęć dydaktycznych.

Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej nie prowadzi studiów doktoranckich. W działalność naukową zaangażowani są jednak studenci Wydziału. Wyraża się ona poprzez aktywność w kołach naukowych. Na Wydziale działają: Koło Nauk Społecznych NEMESIS przy Instytucie Pedagogiki, Koło Naukowe Informatyczno-Pedagogiczne ABAKUS oraz Koło Naukowe Socjologii. W sprawozdaniu za 2011r. Koło NS MEMESIS wskazało na realizację projektów naukowo-organizacyjnych: prezentacja filmu *Wolność jest darem boga* i spotkanie z reżyserem (finansowane ze środków Prorektora ds. Kształcenia), profilaktyczny projekt filmowy *Narkotyki stracony czas* zrealizowany przez studentów zrzeszonych w kole naukowym. Patronat nad drugim projektem objęło Polskie Towarzystwo Penitencjarne, opiekę merytoryczno-organizacyjną pełnił pracownik naukowo-dydaktyczny Zakładu Pedagogiki Resocjalizacyjnej Instytutu Pedagogiki. Koło Naukowe NEMESIS zorganizowało również sympozjum naukowe *Funkcjonowanie służby więziennej w Polsce i konsekwencje psychospołeczne izolacji penitencjarnej*. Zrealizowano także projekt autorski *Nieczenzurowany obiektyw studenta*, dotyczący obszarów funkcjonowania społecznego studentów Akademii Pomorskiej w Słupsku (reportaż fotograficzny). Sprawozdania z działalności Koła Naukowego Informatyczno-Pedagogicznego ABAKUS

przekazane Ekspertowi przez władze Wydziału dotyczą jedynie lat 2007–2009. W ostatnim wskazanym roku aktywności koła w ramach jego działalności przeprowadzono warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli z zakresu umiejętności właściwego wykorzystania sieci Internet w procesie kształcenia, a członkowie koła wzięli udział w Bałtyckim Festiwalu Nauki. Uznać należy, że aktywność Koła Naukowego Informatyczno-Pedagogicznego AKABUS koncentruje się bardziej na działalności szkoleniowej niż naukowej. Koło Naukowe Socjologii włącza się z kolei w zadania badawcze realizowane przez Zakład Socjologii Akademii Pomorskiej w Słupsku. Kierownik Zakładu Socjologii, na prośbę studentów, wyraziła zgodę na uczestnictwo studentów w realizacji zadania 24/3/11 pt. *Współczesna młodzież w zmieniającej się przestrzeni społeczno-kulturowej*. Prace Koła skupiają się wokół tematu *Interakcja w przestrzeni Web 2.0. Od folksonomii do memetyki*, które wpisuje się w zadanie badawcze Zakładu, a studenci wnioskowali o włączenie ich projektu jako podzadania. Otrzymali również dofinansowanie na jego realizację w wysokości 900 PLN.

Studenci Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej uczestniczą również w konferencjach naukowych i są autorami publikacji naukowych. W latach 2009-2012 w efekcie prac badawczych studentów drukiem ukazało się 9 tekstów, studenci uczestniczyli także w 9 konferencjach, spotkaniach naukowych, w tym w jednym międzynarodowym. Uznać należy, że studenci Wydziału uczestniczą w badaniach naukowych Jednostki. Mają możliwość rozwijania własnych zainteresowań badawczych poprzez realizację projektów naukowych, udział w działalności kół naukowych, są również włączani w realizację projektów badawczych poszczególnych jednostek w ramach Wydziału. Problematyka ich działalności naukowo-badawczej jest zgodna z priorytetami i zadaniami badawczymi realizowanymi w ramach jednostek organizacyjnych Wydziału. Jednakże wspomniane publikacje przygotowane zostały nie przez 9, a 4 osoby: dwie przez tę samą osobę w 2010 r., sześć przez kolejną (w tym jedna publikacja pochodzi z 2012 r.), jedna przez dwie osoby (współautorstwo) w 2010 r. W konferencjach naukowych uczestniczyły czynnie, z wystąpieniem, trzy osoby. Ponadto studenci KNS NEMESIS uczestniczyli, jak to określono w sprawozdaniu, w przedsięwzięciu *PEDAGOGIUM Wyższa Szkoła Pedagogiki Resocjalizacyjnej* w Warszawie (2009). Nie wiadomo jednak, na czym polegał ich udział i czy przedsięwzięcie miało charakter naukowego spotkania. Studenci KNS NEMESIS uczestniczyli również w ogólnopolskiej konferencji *Wyzwania i doświadczenia współczesnej resocjalizacji instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej*, ponownie jednak nie wskazano, czy

udział studentów KNS miał charakter czynny czy bierny (ponieważ nie podano tytułu wystąpienia należy się domyślać, że był to udział bierny).

Zauważyć zatem należy, że liczba studentów włączanych w zadania badawcze i aktywność naukową spójną z profilem kształcenia realizowanego na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku i obszarów naukowych zainteresowań poszczególnych jednostek wewnętrznych wydziału jest znikoma w stosunku do liczby studiujących, a odnosząc ją do roku 2012 wręcz symboliczna.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego

CZĘŚCIOWO

Syntetyczny opis kryterium szczegółowego

Wydział Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku uzyskuje środki z MNiSW na realizację pracy naukowo-badawczej, jak również dotacje celowe na badania naukowe lub prace rozwojowe dla młodych naukowców. Rokrocznie jednostki wewnętrzne Wydziału określają, jakie zadania rozwojowe w ramach przyznawanych środków będą przez nie realizowane. Przekazana przez kierowników jednostek Wydziału dokumentacja dotycząca podziału środków na rok 2012, jak i sprawozdania z działalności naukowo-badawczej w ramach przyznanych środków statutowych za rok 2011 pozwalają na stwierdzenie, że zadania badawcze są zgodne z obszarem wiedzy i dyscypliną naukową jednostek Wydziału oraz z kierunkami kształcenia.

Zastrzeżenia budzi stopień szczegółowości i doprecyzowania zadań badawczych. Zaproponowane treści zadań badawczych są często prezentacją bardzo zróżnicowanych obszarów zainteresowań mieszczących się jednak w reprezentowanej dyscyplinie i subdyscyplinie, tyle tylko, że nie mają one charakteru problemowego, charakterystycznego dla zadania badawczego, tym samym trudno jest weryfikować ich realizację.

Nie oznacza to, że w przedstawionej dokumentacji nie można znaleźć przykładów nie tylko ciekawych, ale i dobrze udokumentowanych projektów badawczych, również w postaci wymiernych efektów (publikacji przypisanych do zadania badawczego, ze wskazaniem autora badań, analiz). W znacznym stopniu dotyczy to informacji o realizacji zadań badawczych dokonywanych przez Instytut Muzyki i Katedrę Filozofii.

Sumarycznie Wydział może poszczycić się licznymi publikacjami badawczymi, które jednak w zdecydowanej większości są rozdziałami (kilka, kilkanaście stron) w monografiach zbiorowych, rzadziej w punktowanych czasopismach (m.in. z listy MNiSW). W dorobku pracowników Wydziału są monografie autorskie. Odnosząc się do publikacji tematycznie związanych z realizowanymi na Wydziale kierunkami, trzeba zauważyć, że nie są to publikacje zamieszczane w kluczowych dla dyscypliny czasopismach lub w wydawnictwach pozauczelnianych istotnych dla dyscypliny.

W prace badawcze jednostek włączani są studenci (m.in. zrzeszeni w kołach naukowych). Studenci publikują również swoje teksty (głównie w monografiach zbiorowych, materiałach pokonferencyjnych), jednak liczba osób podejmujących taką aktywność, jest znikoma w stosunku do liczby studiujących na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku. Trudno zdiagnozować, czy jest to efektem bierności i braku inicjatywy samych zainteresowanych, czy też wynika z niewystarczającej motywacji ze strony jednostek wewnętrznych Wydziału.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Ocena zapewnienia przez jednostkę udziału studentów, doktorantów, pracowników w realizacji programów międzynarodowych w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin związanych z prowadzonymi studiami.

Wydział zapewnia studentom możliwość udziału w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus oraz wyjazdów na semestralne studia do jednej z partnerskich uczelni zagranicznych. Na Wydziale funkcjonuje system punktów ECTS, co sprawia, że wyjeżdżający na studia za granicą mogą uzyskać zaliczenie semestru na podstawie zrealizowanych zajęć i punktów uzyskanych w uczelni partnerskiej. Przed wyjazdem do uczelni partnerskiej zostaje opracowany indywidualny program studiów dla poszczególnych studentów (Learning Agreement). Uzyskane w tym zakresie informacje potwierdzili podczas spotkania z ZO PKA studenci, którzy skorzystali z możliwości takiego wyjazdu.

Z przedstawionych przez Jednostkę danych dotyczących wyjazdów wynika, że osób przyjeżdżających jest mniej niż osób wyjeżdżających. Od roku 2007 w wymianie międzynarodowej w ramach LLP – Erasmus wzięło udział 27 osób. Liczba studentów

zagranicznych, którzy przyjechali kształcić się w Akademii Pomorskiej w Słupsku w ramach programu LLP – Erasmus od 2007 roku wynosi 9 osób. W ramach programu ERASMUS w roku akademickim 2010-2011 z Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku wyjechało do uczelni zagranicznych 7 studentów, w 2011-2012 – 4, a przyjechało 5, w 2012-2013 wyjedzie 3 studentów Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej, a przyjedzie 2. Uznać należy, że jak na wskazane możliwości, liczba studentów Wydziału korzystająca z możliwości realizacji części programu studiów w uczelni zagranicznej jest niewielka.

Z rozmów ZO PKA ze studentami wynika, że informacja o możliwości wyjazdów dociera do nich, a niewielkie zainteresowanie realizacją części procesu kształcenia za granicą wiąże się z obawami dotyczącymi znajomości języków obcych na poziomie niezbędnym do uczestnictwa w wyjazdach. Wydział nie posiada skutecznych narzędzi do diagnozowania przyczyn oraz, w powiązaniu, przeciwdziałania zjawisku nikłego zainteresowania studentów udziałem w programach wymiany międzynarodowej.

W ramach programu ERASMUS zajęcia w uczelniach zagranicznych prowadzą również nauczyciele akademicy Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej. W roku 2010-2011 z możliwości takiej skorzystały 3 osoby, jedna osoba przyjechała na Wydział, w 2011-2012 wyjechało 5 wykładowców, przyjechało 3.

2) Ocena podejmowanych przez jednostkę działań służących internacjonalizacji procesu kształcenia i ich wpływu na określenie, modyfikację i osiągnięcie efektów kształcenia oraz realizację procesu kształcenia.

W dokumentacji umowy o współpracy podpisanej z Wydziałem Społeczno-Humanistycznym Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku, Ukraina, określono obszary współpracy. Jednym z nich jest działalność edukacyjna obejmująca: wymianę doświadczeń w obszarze organizacji procesu kształcenia, organizowanie konferencji i seminariów naukowych dotyczących problemów wprowadzania współczesnych metod nauczania, wymianę planów studiów, literatury metodycznej oraz wymianę pomiędzy nauczycielami akademickimi. Uznać zatem można, że Wydział podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie efektów i realizacji programu kształcenia. Umowa została podpisana 16 maja 2012 r., czyli stosunkowo niedawno (blisko pięć miesięcy przed wizytacją), co może być powodem braku w dokumentacji Wydziału informacji na temat konkretnych działań i efektów współpracy odnoszącej się do

obszaru kształcenia (w ramach realizowanych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym kierunków) oraz nauki, w tym wyrażającej się w rozwoju naukowym kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału. W raporcie samooceny wspomniano, że na Wydziale realizowane są zajęcia w języku obcym, nie ma jednak żadnych danych potwierdzających te działania. Nie wskazano informacji dotyczących nazw przedmiotów, form realizacji zajęć, semestru studiów, na których są realizowane, trybu studiów, języka wykładowego, a także liczby studentów uczestniczących w formie tej zajęć.

Jako działania na rzecz internacjonalizacji procesu kształcenia uznać należy uczestnictwo studentów i pracowników Wydziału w programie ERASMUS.

3) Ocena skali i związku współpracy krajowej oraz międzynarodowej z ośrodkami akademickimi na prowadzone kształcenie i działalność naukowo-badawczą.

Akademia Pomorska w Słupsku współpracuje w ramach programu ERASMUS z uczelniami partnerskimi z 15 krajów, z czego Wydział Edukacyjno-Filozoficzny – z uczelniami z 11 krajów.

Kraj	Uczelnia partnerska	Czas trwania umowy
Turcja	Hacettepe Universitesi	2010-2013
	Sirnak Universitesi	2011-2013
	Kilis 7 Aralik Universitesi	2011-2013
Estonia	Tatru Ülikool	2008-2013
Czechy	Univerzita Jana Ewangelisty Purkyne	2008-2013
	Univerzita Palackeho v Olomouci	2012-2013
Belgia	Europese Hogeschool Brussel	2012-2013
Węgry	Eszterházy Károly College	2007-2013
Austria	Pädagogische Hochschule Wien	2008-2013
Łotwa	Daugavpils University	2011-2017

Niemcy	University of Wuerzburg	2011-2013
Rumunia	Stefan cel Mare Univesity of Suceava	2011-2013
Francja	Universite de Strasbourg	2012-2013

W dokumentacji Wydziału nie ma informacji, jakie wspólne projekty badawcze są realizowane w ramach współpracy międzynarodowej. Trudno zatem stwierdzić, czy wykaz uczelni partnerskich oznacza możliwość współpracy także dla pracowników Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej i na ile realna jest ta działalność. Tym samym nie można ocenić stopnia zgodności prowadzonych badań międzynarodowych z obszarem, dziedziną i dyscypliną naukową, jak również zbieżności z realizowanymi kierunkami studiów.

Dokładne dane dotyczące wymiany kadry oraz studentów w ramach programu ERASMUS w roku 2010-2011 podano powyżej, w punkcie 1).

W innym dokumencie przedstawiono spis uczelni partnerskich w ramach umów dwustronnych. Wskazano w nim 20 uczelni.

Uczelnia, kraj pochodzenia	Termin umowy	Zakres współpracy
Krymski Uniwersytet Humanistyczny, Ukraina	2009-2013	Współpraca naukowo-kulturalna, organizowanie wspólnych konferencji, wydawanie wspólnych publikacji, wymiana wykładowców i studentów
Irkucki Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny, Ukraina	2009-2014	Współpraca w zakresie programów edukacyjnych i badawczych (wymiana wykładowców i studentów, wspólne projekty badawcze, wydawanie wspólnych publikacji)
Lwowski Państwowy Uniwersytet Medyczny im. Danyła Hałyckiego, Ukraina	Od 2006 do odwołania	Prowadzenie wspólnych badań naukowych
Narodowy Uniwersytet Przykarpacki im. Wasyla Stefanyka, Ukraina	2009-2014	Współpraca w dziedzinie nauki i edukacji. Wymiana naukowa informacji, publikacji. Prowadzenie wspólnych badań naukowo-kulturalnych
Czerniowiecki Narodowy Uniwersytet im. Jurija Fedkowycza, Ukraina	2011-2016	Wymiana naukowa wykładowców i studentów. Organizacja wspólnych konferencji i seminariów oraz prowadzenie wspólnych badań naukowych
Białoruski Uniwersytet Państwowy, Białoruś	Od 2007 do odwołania	Wymiana grup studenckich między uczelniami wraz z opiekunami na staż, organizowanie wspólnych konferencji naukowych, prowadzenie

		wspólnych badań i wydawanie wspólnych publikacji
Tomski Państwowy Uniwersytet, Rosja	Od 2008 do odwołania	Współpraca w obszarze edukacji, kultury i badań naukowych (wymiana studentów, kadry naukowej, badania naukowe oraz działalność naukowo-dydaktyczna)
Państwowy Uniwersytet w Chersoniu, Ukraina	2010-2015	Bezpośrednia współpraca w dziedzinie nauki i edukacji. Wymiana naukowa informacji, publikacji. Prowadzenie wspólnych badań naukowych i ich publikacje oraz wspólne przedsięwzięcia naukowo-kulturalne
Uniwersytet Państwowy im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś	2010-2013	Prowadzenie wspólnych badań naukowych w dziedzinie nauk historycznych: prowadzenie badań naukowych i dziedzinie profilaktyki zdrowotnej i kształtowania zdrowego trybu życia
Południowo-Zachodni Uniwersytet im. Nifita Rylskiego w Błogojewgradzie, Bułgaria	Od 2009 do odwołania	Działalność naukowo-badawcza (publikacje, konferencje, seminaria, sympozja, wymiana literatury naukowej, publikacje)
Instytut Pedagogiczny Południowego Uniwersytetu Federalnego, Rosja	Od 2009 do odwołania	Wymiana delegacji studentów, wymiana sylabusów, materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych, organizowanie stażu dla wykładowców, wymiana doświadczeń, innowacyjnych technologii
Babes-Bolyai University, Rumunia	od 2006 do odwołania	Wspólne badania naukowe, wymiana informacji
Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Węgry	Od 2005 do odwołania	Współpraca w zakresie wspólnych badań naukowych, wymiana informacji i publikacji, organizacja konferencji i sympozjów
Uniwersytet w Sofii, Bułgaria	Od 2005 do odwołania	Wymiana pracowników, publikacji, wspólne konferencje. Organizowanie ćwiczeń w pracowni specjalistycznej dla studentów
Lwowski Regionalny Instytut Administracji Publicznej, Ukraina	2011-2016	Wymiana naukowa wykładowców i studentów. Organizacja wspólnych konferencji i seminariów oraz prowadzenie wspólnych badań naukowych
Bałtycki Federalny Uniwersytet im. Emanuela Kanta, Rosja	Od 2011 do odwołania	Wymiana studentów i wykładowców, prowadzenie wspólnych seminariów i spotkań, realizacja wspólnych projektów
Narodowa Akademia Nauk Rolniczych, Ukraina	Od 2011	Prowadzenie badań naukowych w zakresie biochemii, hematologii i weterynarii wybranych grup zwierząt
Finnmark University College, Norwegia	2011-2016	Prowadzenie wspólnych badań, wymiana studentów i kadry

Universitatea Stefan cel Mare Suceava, Rumunia	2011-2016	Prowadzenie wspólnych badań, wymiana studentów i kadry
---	-----------	--

Informacje o zakresie współpracy nie zostały jednak uszczegółowione, poza cytowanymi dość ogólnymi stwierdzeniami. Nie ma w dokumentacji dostarczonej przez władze Wydziału kopii podpisanych umów o współpracy, poza jedną z Wydziałem Społeczno-Humanistycznym Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku (Ukraina), którego z kolei nie ma we wskazanym spisie uczelni partnerskich. Pracownicy Wydziału mogą uczestniczyć we współpracy z uczelniami, z którymi Uczelnia podpisała umowę, zwłaszcza, iż w kilku przypadkach jako obszar współpracy wskazano pedagogikę. Sporządzona z inicjatywy Wydziału umowa z uczelnią na Ukrainie została podpisana 16 maja 2012 r., jest to zatem początek współpracy. W jej ramach nie zaplanowano jeszcze żadnych wspólnych projektów, a pracownicy Wydziału nie odbyli staży naukowych w ukraińskiej uczelni (w dokumentacji dostarczonej przez Wydział nie ma informacji o realizowaniu wspólnych projektów badawczych i wyjazdach na staż naukowy).

Istnieją jednak umowy dwustronne z uczelniami pedagogicznymi i humanistycznymi (znajdującymi się w wykazie), z którymi współpraca trwa już kilka lat, np. Irkucki Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny (umowa od 2009 r.), Krymski Uniwersytet Humanistyczny (umowa od 2009 r.), Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Węgry (umowa od 2005 r.). Z dokumentacji sprawozdawczej z pracy naukowo-badawczej jednostek wewnętrznych Wydziału za 2011 r. wynika, że 12 pracowników Instytutu Pedagogiki uczestniczyło w 8 konferencjach zagranicznych, w tym w 2 organizowanych przez uczelnie partnerskie. W przypadku Katedry Socjologii i Pracy Socjalnej 4 pracowników uczestniczyło w 7 konferencjach zagranicznych w tym w 2 zorganizowanych przez uczelnie partnerskie. Uznać zatem można, że w nieznacznym stopniu umowy współpracy podpisane przez Akademię Pomorską z uczelniami zagranicznymi, mimo braku takiego zapisu w samych umowach, przekładają się na rozwój naukowy kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego. Warto podkreślić, że umowy współpracy mają umożliwiać, a nie obligować pracowników jednostek do ich wykorzystania. Fakt, że pracownicy Wydziału realizują swoje zainteresowania naukowe poprzez indywidualne kontakty zagraniczne jest wartością i przywilejem ich

samodzielności naukowej lub dążenia do jej uzyskania i jest podstawą pozytywnej oceny ich działań.

Wydział nie uczestniczy w ogólnopolskiej wymianie studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych programu MOST.

4) Ocena zakresu i wyników współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym i jej wpływu na osiągnięte efekty kształcenia.

Obecność wizytowanego Wydziału na naukowej i kulturalnej mapie miasta i regionu zaznacza się poprzez udział w Festiwalu Nauki, utworzenie w odpowiedzi na inicjatywę społeczną Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Uniwersytetu Dziecięcego, realizację projektu „przez zabawę do wiedzy”, czyli warsztaty edukacyjne dla gimnazjalistów. Studenci socjologii organizują akcje i happeningi, takie jak: Kawiarenka Obywatelska, sprzątanie rzeki, czy też akcja „Przystanek” (w ramach reklamy projektu: naprawmy to, czyli warto coś zrobić dla swojego miasta i brać sprawy w swojej ręce). Równie ciekawą inicjatywą jest organizowanie cyklicznych (co 2-3 miesiące) samorządowych spotkań: „Kawa na ławę”.

Dwie nowe akcje podjęte przez Uczelnię, a dotyczące tylko w nieznacznym stopniu wizytowanego Wydziału, to: „Młodzi w biznesie” i innowacyjny projekt „Akademia Wieku Średniego” (dotyczący akademickiego modelu kształcenia ustawicznego dla osób w wieku 50+). W ramach projektu zostaną przeprowadzone badania potrzeb edukacyjnych oraz wypracowane adekwatne działania edukacyjne. Są to niewątpliwie ważne projekty, w których bierze udział Uczelnia i pracownicy Wydziału, lecz nie podlegają one jeszcze ocenie merytorycznej, z uwagi na ich rozpoczęcie w październiku 2012 r., a przewidywaną finalizację dopiero w 2015 r.

Wydział podejmuje próby zaangażowania się w życie regionu, choć jak działania te robią wrażenie przypadkowych i incydentalnych.

Pojedyncze akcje, które są prowadzone przez pracowników Biura Karier (w tym udostępnione opracowanie prezentacji: „Rynek pracy a oferta edukacyjna Akademii Pomorskiej”) próbują wprawdzie określić zawody deficytowe w regionie, lecz brak jest widocznych odniesień do działań naprawczych w przedstawionej ofercie edukacyjnej Wydziału. Brak również uwzględniania opinii oraz postulatów studentów i absolwentów, co do potrzeb, zakresu i jakości kształcenia na oferowanych kierunkach i specjalnościach wizytowanej Jednostki. Nieliczne działania mają charakter nieformalny, np. zgłaszano potrzebę wprowadzenia na kierunku „pedagogika” przedmiotu: Zarządzanie placówką oświatową, pomimo funkcjonującej w ofercie Uczelni podobnej specjalności na kierunku

„zarządzanie”. Oferta uzupełniająca, dająca możliwość poznania i nabycia nowych umiejętności, kompetencji miękkich, przedstawiana w postaci organizowanych przez Biuro Karier warsztatów i kursów jest odpłatna, czego nie chcą zaakceptować studenci Akademii Pomorskiej.

W programie studiów wizytowanego Wydziału niestety brakuje przedmiotu stawiającego na rozwijanie kompetencji miękkich, tak potrzebnych na obecnym rynku pracy. Również powtarzający się postulat wprowadzenia modyfikacji praktyk zawodowych nie spotkał się dotąd z akceptacją w postaci wprowadzenia zmian, np. zwrócenia uwagi na właściwe wykorzystanie praktykantów przez jednostki, w których odbywają się praktyki, czy też wydłużenia czasu realizacji praktyk z powodu trudności w realizacji w obrębie jednego semestru. Obawy budzi również brak ankiet oceniających pracodawców w celu wyselekcjonowania tych wyróżniających się i tych najslabszych.

Podczas spotkań z ZO PKA podnoszono kwestię braku modyfikacji programów praktyk i ich dostosowywania do potrzeb i oczekiwań studentów poza narzuconymi wymaganiami resortowymi. Są to postulaty odnoszące się do całokształtu podjętych działań w niejednakowym stopniu. Podobnie jak sposób przygotowania i realizacji praktyk w obrębie kierunku, czy specjalności.

Studenci Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku w sposób zdecydowany deklarują potrzebę rozbudowania części praktycznej zajęć, kierując się w stronę profilu bardziej praktycznego, a nie deklarowanego przez uczelnię ogólnoakademickiego.

Na Uczelni działa Centrum Doskonalenia Kompetencji, które jest jednostką międzywydziałową Akademii Pomorskiej. Centrum świadczy usługi edukacyjne, szkoleniowe i badawcze, ma też za zadanie wspierać inne instytucje na zasadzie partnerstwa. Oferta Centrum kierowana jest głównie do osób i instytucji związanych z edukacją i wychowaniem, co wpisuje się dobrze w kierunki i specjalności oferowane przez wizytowany Wydział. W ramach Wydziału powołano na podstawie Uchwały nr R/0004/44/10 z 24 listopada 2010 r. Centrum Wychowania i Profilaktyki Akademii Pomorskiej. Regulamin Centrum szczegółowo określa zakres i zasady jego działania.

Specyfika prowadzonych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym kierunków studiów i specjalności uzasadnia kontakty z organizacjami edukacyjnymi. Mają one po części charakter porozumień, z których wynikają systematyczne działania. Dla przykładu, w styczniu 2012 r. Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej zawarła porozumienie z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku i z Bałtycką Biblioteką Cyfrową. Zorganizowano

wspólne konferencje naukowe (np. „Starsi młodszy – dziedzictwo mądrości. Mobilność od juniora do seniora” 10 września 2012 r). Objęto patronatem jednostki edukacyjne: I Liceum Ogólnokształcące w Bytowie oraz Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Miastku.

W oparciu o zaprezentowany do oceny materiał i informacje pozyskane w trakcie spotkań, należy zauważyć, iż rozległa współpraca z instytucjami ma charakter działań odnoszących się głównie do organizacji studenckich praktyk zawodowych. Stwierdzić należy występowanie procedur regulowanych w szczegółach i określonych przez Regulamin Studiów. Praktyki zawodowe realizowane w ramach projektu „Praktyka bez wad – nowa jakość kształcenia nauczycieli” organizowane są według określonych, ścisłych procedur i przebiegają bez zastrzeżeń. Objętych tym projektem jest 1200 studentów i 6 jednostek szkolnych (szkoły podstawowe) oraz 10 przedszkoli. Lista placówek i instytucji zaprezentowana została w Raporcie Samooceny Wydziału.

W przypadku Studiów Podyplomowych zorganizowano w minionym roku akademickim (2011/2012) w obrębie Instytutu Pedagogiki spotkanie z Komisją ds. Jakości Kształcenia (styczeń 2012 r.) w celu określenia zasad powoływania studiów i przygotowania nowej dokumentacji dostosowanej do potrzeb KRK oraz ustalenia terminów składania dokumentacji. Nie stwierdza się jednak istnienia regulacji odnośnie takich poczynań. Kierownicy Studiów Podyplomowych deklarują funkcjonowanie systemu powoływania Studiów, zapisanego w Regulaminie Studiów Podyplomowych. Nie stwierdza się natomiast prowadzonych konsultacji z pracodawcami w celu przygotowania oferty, a jeśli są takie próby, są to działania nieformalne. Widoczny jest brak wyraźnego nadzoru nad trybem realizacji praktyk. Dotyczy to realizacji praktyk pedagogicznych na studiach podyplomowych w wymiarze 150 godzin. Brak też zwyczaju wizytowania praktyk. W głównej mierze są to zresztą miejsca pracy studentów, co skutkuje brakiem nabywania nowych umiejętności i kompetencji. Istnieje jednak sformalizowana postać dokumentowania przebiegu samej praktyki w postaci Dziennika Praktyk.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego

CZEŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W ramach programu ERASMUS, Akademia Pomorska wykazuje umowy bilateralne z uczelniami z 15 krajów, spośród których w 11 przypadkach możliwa jest, choć nie zawsze

realizowana, wymiana studencka i wymiana nauczycieli akademickich dla kierunków realizowanych przez Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej. Liczba korzystających z możliwości wymiany studentów Wydziału jest niewielka. Jeszcze mniejsza jest liczba nauczycieli akademickich Wydziału uczestniczących w programie. Działania podejmowane przez Wydział dotyczące umiędzynarodowienia Jednostki w zakresie wymiany studentów, wymagają doskonalenia. Wydział nie ma wdrożonych rozwiązań umożliwiających diagnozę i przeciwdziałanie niewielkiemu zainteresowaniu wyjazdami wśród studentów.

2) Wydział podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie efektów i realizacji programu kształcenia. W dokumentacji udostępnionej przez Wydział Edukacyjno-Filozoficzny Akademii Pomorskiej w Słupsku znajduje się jedna podpisana umowa o współpracy Wydziału z Uczelnią zagraniczną, Wydziałem Społeczno-Humanistycznym Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku, Ukraina. Odnosi się ona do obszarów współpracy obejmujących działalność: edukacyjną, naukową oraz w dziedzinie kultury. Władze Wydziału wskazują również na istnienie dwustronnej współpracy z uczelniami z 7 krajów: Ukrainy (7 uczelni), Rosji (4 uczelnie), Białorusi (3 uczelnie), Bułgarii (2 uczelnie), Rumunii (2 uczelnie), Węgier (1 uczelnia) i Norwegii (1 uczelnia). W przedstawionym do wglądu wykazie określono temat współpracy, który obejmuje działalność naukowo-kulturalną, organizacyjną dotyczącą konferencji, publikacji, wymiany studentów i wykładowców, wymiany informacji, edukacyjną (wymiana materiałów dydaktycznych, sylabusów, doświadczeń, innowacyjnych technologii, organizacja ćwiczeń w pracowniach specjalistycznych) oraz badawczą, dotyczącą wspólnych badań, projektów. Z danych udostępnionych przez Wydział wynika, że w pojedynczych przypadkach zajęcia na Wydziale prowadzone są przez dydaktyków zagranicznych. W roku 2010/2011 w ramach programu ERASMUS zajęcia w języku obcym prowadziła 1 osoba, w roku 2011/2012 – 3 osoby. Są to jedyne potwierdzone informacje na temat realizacji zajęć dydaktycznych w językach obcych na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym Akademii Pomorskiej w Słupsku.

3) Wykaz uczelni partnerskich nie doprecyzowuje, czy wskazane umowy podpisane są na poziomie Uczelni (Akademii Pomorskiej) czy Wydziału (Edukacyjno-Filozoficznego). W wykazie znajdują się uczelnie np. medyczne, rolnicze, których profil nie jest zgodny z profilem Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego, z czego można wnioskować, że wykaz dotyczy Akademii Pomorskiej, a nie tylko wizytowanej jednostki. Biorąc pod uwagę liczbę pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału, wskazana aktywność związana ze współpracą zagraniczną nie jest duża.

4) Akcje podejmowane dla regionu są liczne, ale trudno ocenić długofalowe skutki, gdyż podjęto je niedawno i nie przedstawiono udokumentowanych skutków tej działalności.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Ocena funkcjonującego w jednostce systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, w tym stopnia uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych. Ocena udziału studentów i doktorantów w weryfikacji prawidłowości działania tego systemu.

Jednym z elementów systemu opieki dydaktycznej obowiązującego na Wydziale jest zapewnienie studentom możliwości konsultowania się, w sprawach związanych z tokiem studiów, z opiekunami roku, Prodziekanem ds. Kształcenia i Studentów oraz Prorektorem ds. Kształcenia i Studentów. Podczas spotkania z ZO PKA studenci przyznali, że Prorektor ds. Kształcenia i Studentów jest osobą, z którą najczęściej konsultują ważne dla nich sprawy. W Akademii Pomorskiej w Słupsku wprowadzono regulamin określający zakres zadań opiekuna roku. Do obowiązków osoby pełniącej tę funkcję należy m.in. organizacja spotkań informacyjnych ze studentami I roku oraz wspomaganie studentów w formułowaniu wniosków dotyczących świadczeń socjalnych. Dbanie o należyte wypełnienie obowiązków przez opiekunów lat należy do kompetencji jednostek organizacyjnych. Studenci podczas spotkania z ZO PKA w zdecydowanej większości negatywnie wypowiedzieli się na temat faktycznej działalności opiekuna roku. Część osób przyznała, że nie wie, kto w ich przypadku pełni tę funkcję. Studenci zapytani o realizację zacytowanych z Regulaminu zadań opiekuna roku w większości stwierdzili, że żadne z nich nie zostało wykonane. Część studentów kierunku „socjologia” przyznała, że w ich przypadku odbyło się spotkanie organizacyjne na początku procesu kształcenia. Regulamin dotyczący funkcji opiekuna roku przewiduje odwołanie z pełnionej funkcji osoby, która nie wywiązuje się należycie z powierzonych obowiązków. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan po zasięgnięciu opinii studentów i Samorządu Studenckiego.

Elementem systemu opieki naukowo-dydaktycznej, który studenci podczas spotkania z ZO PKA ocenili jednoznacznie negatywnie są niejasne zasady wyboru promotorów i tematu pracy dyplomowej. Zgodnie z opinią studentów promotor jest im przydzielany przez władze Wydziału. Studenci stwierdzili, że przydzielany przez władze Wydziału promotor często jest osobą dotychczas im nieznaną, co jest szczególnie istotne w kontekście braku informacji o reprezentowanej przez daną osobę dyscyplinie naukowej i jej zainteresowaniach badawczych. Pozbawieni możliwości wyboru promotora zgodnie ze swoimi

zainteresowaniami, studenci mają ograniczoną możliwość realizacji własnej pracy badawczej w interesującym ich zakresie.

Wskazane przez studentów podczas spotkania z ZO PKA problemy świadczą o braku kompleksowego systemu opieki naukowo-dydaktycznej, który umożliwiłby władzom Wydziału skuteczną diagnozę problemów w tym obszarze i podjęcie ewentualnych działań naprawczych. Świadczą też o niedziałającym lub działającym niepoprawnie wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia.

W ramach systemu opieki naukowo-dydaktycznej studenci pozytywnie wypowiedzieli się na temat konsultacji prowadzonych przez nauczycieli akademickich, potwierdzając, że są one konsekwentnie realizowane. Studenci przyznali, że znaczna część prowadzących zajęcia umożliwia im spotkania w indywidualnie umówionym terminie, jeżeli zasygnalizują taką potrzebę. Kolejną ocenioną pozytywnie możliwą formą kontaktu z wykładowcami jest poczta elektroniczna. Studenci bardzo pochlebnie wypowiedzieli się również na temat systemu *HMS Wirtualny Dziekanat*, który umożliwia sprawdzanie na bieżąco swoich wyników z danych przedmiotów.

W ramach systemu opieki naukowo-dydaktycznej, Wydział zapewnia studentom możliwość indywidualizacji kształcenia w formie indywidualnego planu studiów (IPS) oraz indywidualnego programu kształcenia (IPK). Obie formy są skierowane do studentów uzdolnionych chcących rozszerzyć zakres wiedzy w ramach studiowanego kierunku, zmienić profil kształcenia, łączyć dwie lub więcej specjalności w obrębie jednego lub więcej kierunków, a także brać udział w pracach badawczych. O przyznaniu IPS i IPK decyduje Dziekan na wniosek studenta po zasięgnięciu opinii rady podstawowej jednostki organizacyjnej. Popularniejszą wśród studentów formą indywidualizacji kształcenia jest indywidualny plan studiów, przeznaczony dla szerszego grona osób, w tym m.in. osób z niepełnosprawnościami, studiujących na dwóch lub więcej kierunkach studiów, studiujących wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach. Studenci korzystający z form indywidualizacji kształcenia bardzo pozytywnie wypowiedzieli się na temat systemu informacyjnego dotyczącego możliwych ścieżek indywidualizacji. Studenci podkreślali również, że procedura ubiegania się o przyznanie IPS lub IPK jest przejrzysta i zrozumiała. Ponadto studenci potwierdzili, że aktualne informacje na temat oferty kształcenia, toku studiów, zmian w planie zajęć itp. zamieszczane są w formie ogłoszeń na tablicach znajdujących się przy Dziekanacie, a także na stronie internetowej Wydziału. Studenci bardzo pozytywnie ocenili również fakt, iż wielu spośród pracowników prowadzi

swoje strony internetowe, na których zamieszczane są informacje dla studentów związane z konkretnym przedmiotem i prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi.

Podczas spotkania z ZO PKA, studenci negatywnie wypowiadali się na temat działającego na Akademii Pomorskiej w Słupsku Biura Karier. Jako powód tak jednoznacznie negatywnej opinii studenci wskazali sprowadzanie działalności Biura Karier do organizowania odpłatnych szkoleń i kursów zawodowych. Za udział w nich studenci mieli wnieść opłatę w wysokości 60 zł. Tym samym wielu spośród obecnych na spotkaniu studentów utożsamia Biuro Karier Akademii Pomorskiej w Słupsku z organizacją, której usługi świadczone dla studentów są płatne, stąd ogólne zainteresowanie działalnością tej jednostki jest niewielkie. Przedstawiciel Biura Karier podczas wizytacji nie był w stanie przedstawić, żadnych danych ilościowych oraz jakościowych dotyczących korzystania z usług Biura przez studentów wizytowanego Wydziału. Jako powód takiego stanu rzeczy wskazał zmiany personalne w Biurze Karier. Przedstawiciel Biura Karier nie wykluczył także możliwości, że niektóre skierowane do studentów inicjatywy mogły być dodatkowo płatne, jednakże nie był w stanie udzielić żadnych konkretnych informacji w tym zakresie.

Wydział zapewnia wsparcie naukowo-dydaktyczne studentom z niepełnosprawnościami w zakresie możliwości korzystania z indywidualizacji procesu kształcenia w formie indywidualnego planu studiów. Ponadto studenci z niepełnosprawnościami mają przydzielonych asystentów, którzy pomagają im w przemieszczaniu się po budynkach, w których odbywają się zajęcia. Dodatkowo asystenci oferują wsparcie w zakresie wszelkich spraw organizacyjnych związanych z procesem kształcenia. Funkcję asystentów w zdecydowanej większości pełnią studenci kierunku „pedagogika”. Osoby z niepełnosprawnościami studiujące na wizytowanym Wydziale, w rozwiązywaniu wszelkich problemów dotyczących spraw naukowo-dydaktycznych mogą liczyć na wsparcie Prorektora ds. Kształcenia i Studentów. Studenci aktywnie korzystają z tej możliwości poprzez bezpośredni kontakt z Prorektorem ds. Kształcenia i Studentów i bardzo sobie tę możliwość cenią w kontekście skutecznego rozwiązywania sytuacji problemowych.

Podsumowując, wizytowany Wydział częściowo spełnia kryteria dotyczące opieki naukowo-dydaktycznej. Jednostka nie posiada kompleksowego systemu takiej opieki, co powoduje, że ocena studentów dotycząca funkcjonowania poszczególnych elementów wchodzących w zakres opieki naukowo-dydaktycznej jest bardzo zróżnicowana. Władze Wydziału podczas wizytacji wskazywały, że wiele działań z zakresu opieki naukowo-dydaktycznej nie jest sformalizowanych i opiera się na bezpośrednim kontakcie studentów z władzami i wykładowcami. Należy jednak podkreślić, że rodzaj i skala wielu problemów

zgłoszonych przez studentów podczas spotkania z ZO PKA wskazuje na potrzebę stworzenia bardziej sformalizowanego systemu badania opinii studentów w kwestii oceny poszczególnych czynników z zakresu opieki naukowej i dydaktycznej. Poprawy skuteczności wymaga również realne stosowanie istniejących już procedur np. dotyczących funkcji opiekuna roku.

Podstawę systemu opieki materialnej stanowi Zarządzenie Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku nr R/0210/46/11 z 9 czerwca 2011 roku wprowadzające „Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów”. Przepisy przedmiotowego regulaminu są zgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

W kwestiach dotyczących projektowania i oceny rozwiązań w zakresie systemu opieki materialnej władze Uczelni aktywnie konsultują się i uzgadniają ostateczne rozwiązania z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów. Na wizytowanym Wydziale nie funkcjonują jednak mechanizmy, które umożliwiałyby szerszemu gronu studentów ocenę a przez to i udział w weryfikacji funkcjonującego systemu opieki materialnej.

Decyzje administracyjne wydawane przez Komisje Stypendialne na mocy przepisów Regulaminu Pomocy Materialnej spełniają wszystkie wymogi przewidziane w art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego. W komisjach stypendialnych większość stanowią studenci, co czyni zadość wymogom art. 177 ust. 3. Na spotkaniu z ekspertem ds. studenckich student będący członkiem komisji stypendialnej przyznał, że komisja działa w oparciu o demokratyczne zasady przy podejmowaniu decyzji. Regulamin przyznawania pomocy materialnej stwierdza, że studenci mogą otrzymywać wszystkie formy pomocy materialnej uwzględnione w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

Liczba studentów otrzymujących poszczególne świadczenia na Wydziale w semestrze letnim i zimowym roku akademickiego 2012/2013:

Rodzaj stypendium	Liczba wypłaconych stypendiów
Socjalne	295
Specjalne dla studentów z niepełno sprawnościami	311

Rektora dla najlepszych studentów	173
-----------------------------------	-----

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA raczej pozytywnie wypowiadali się na temat systemu opieki materialnej. Warunki uprawniające do ubiegania się o stypendium są studentom znane i powszechnie dostępne, a system ich przyznawania funkcjonuje sprawnie.

Akademia Pomorska w Słupsku oferuje studentom możliwość zamieszkania w jednym z trzech domów studenckich o łącznej liczbie 766 miejsc. Jeden z domów studenckich posiada dodatkowo 2 pokoje 2-osobowe przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

2) Ocena podejmowanych działań zapobiegawczych i rozwiązywania sytuacji konfliktowych w jednostce oraz efektywności systemu rozpatrywania skarg studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.

Wydziałowy system rozwiązywania konfliktów, oraz udzielania pomocy studentom znajdującym się w trudnej sytuacji jest oparty na funkcji opiekuna roku. Studenci oceniają to stanowisko jako nieprzydatne podkreślając, że nie mają poczucia, iż w razie jakichkolwiek problemów uzyskają wsparcie ze strony osoby pełniącej tę funkcję.

W przypadkach naruszeń przepisów regulaminu studiów lub innych wewnętrznych regulacji, przedmiotowe sprawy kierowane są do Komisji Dyscyplinarnych w których zasiadają studenci. W opinii studentów takie sposoby rozwiązywania konfliktów są wystarczające dla zapewnienia prawidłowego toku studiów prowadzonych na Wydziale. Studenci, w tym również przedstawiciele Samorządu Studenckiego, nie potrafili wskazać jednak, czy i jakie działania mające na celu zapobieganie takim sytuacjom podejmuje Wydział. Decyzje wydawane przez Wydziałowe Komisje Stypendialne posiadają wszelkie adnotacje urzędowe, a także pouczenie w sprawie postępowania odwoławczego od decyzji organów pierwszej instancji. Samorząd Studencki aktywnie korzysta z prawa delegowania przedstawicieli do organów dyscyplinarnych Uczelni ds. nauczycieli akademickich oraz ds. studentów

Jeżeli chodzi o tok rozpatrywania wszelkich skarg i wniosków płynących ze strony studentów, w ich opinii działa on prawidłowo na poziomie wykraczającym stricte poza poziom Jednostki. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że w przypadku potrzeby zgłoszenia skargi, najczęściej udają się bezpośrednio do Prorektora właściwego ds. Kształcenia i Studentów. Taka droga jest zdaniem studentów najbardziej efektywna w kontekście szybkiego i pozytywnego załatwiania spraw. Negatywnie należy ocenić, niską

efektywność funkcji opiekuna roku w tym zakresie, co sprawia, że studenci w celu złożenia skargi najczęściej wybierają do tego organy ogólnouczelniane z pominięciem próby rozwiązania sytuacji problemowej na poziomie ocenianej Jednostki.

3) Ocena działalności samorządu studentów, doktorantów oraz organizacji ich zrzeszających, wspierającej proces uczenia się oraz wszechstronnego rozwoju i nabywania kompetencji społecznych studentów i doktorantów, a także współpracy w tym zakresie z władzami jednostki. Ocena roli jednostki w aktywizacji tych środowisk zarówno w pracach dotyczących procesu kształcenia i weryfikacji jego jakości, jak i rozwoju kultury oraz uwrażliwienia na potrzeby społeczne. Ocena realizacji przez Parlament Studentów RP wymogów prowadzenia szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie w zakresie ich praw i obowiązków (od roku akademickiego 2012/2013), oraz ocena stworzonych przez Uczelnię/jednostkę warunków umożliwiających spełnienie tych wymogów.

Przedstawiciele Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego są zadowoleni z wypracowanej w okresie ostatnich miesięcy współpracy z władzami Wydziału, pozwalającej na sprawne działanie w przypadku wystąpienia problemów. Członkowie Samorządu Studenckiego uważają, że wizytowana Jednostka efektywnie wykorzystuje aktywność organów samorządowych Wydziału. Członkowie WRSS mają zapewnione warunki lokalowe oraz materialne adekwatne do skali podejmowanej przez nich działalności. Studenci są wdrożeni w pracę organów kolegialnych Jednostki. Z przedłożonej podczas wizytacji listy obecności posiedzeń Rad Wydziału wynika, iż studenci stanowią 20% składu, co jest zgodne z art. 67 ust. 4. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego pozytywnie oceniają działalność Samorządu Studentów, ceniąc skuteczność swoich reprezentantów w rozwiązywaniu zgłaszanych problemów.

Parlament Studentów RP częściowo spełnił wymóg przeprowadzenia szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie w zakresie ich praw i obowiązków. Członkowie Parlamentu Studentów RP w porozumieniu z przedstawicielami Uczelnianej Rady Samorządu Studentów Akademii Pomorskiej w Słupsku, ustalili, że szkolenia dotyczące praw i obowiązków studentów na wizytowanym Wydziale przeprowadzi członek Wydziałowej Rady Samorządu Studentów. W spotkaniu ZO PKA ze studentami nie brały udziału osoby, które uczestniczyły w szkoleniu, dlatego niemożliwa jest jednoznaczna ocena efektywności i jakości przeprowadzonych w tym zakresie działań.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego

CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Jednostka częściowo zapewnia studentom wsparcie naukowe oraz dydaktyczne. Wskazane przez studentów podczas spotkania z ZO PKA problemy wskazują na brak kompleksowego systemu opieki naukowo-dydaktycznej, który umożliwiłby władzom Wydziału skuteczną diagnozę problemów w tym obszarze i podjęcie ewentualnych działań naprawczych.
- 2) Wdrożony w Jednostce system rozpatrywania skarg i sytuacji konfliktowych budzi zastrzeżenia odnośnie wykonywania obowiązków w tym zakresie przez opiekunów poszczególnych lat. Jest to szczególnie istotne w kontekście istotnej roli przypisanej osobom pełniącym tę funkcję w odniesieniu do wsparcia studentów w sytuacjach problemowych.
- 3) Obecnie działający w ramach Wydziału organ Samorządu Studenckiego włącza się w realizację zadań wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz prowadzi dodatkową aktywną działalność na rzecz całej społeczności Wydziału. Niemożliwa jest jednoznaczna ocena spełnienia przez Parlament Studentów RP obowiązku prowadzenia szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie.

8. System wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, jego spójność i zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Ocena kompletności i spójności wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia zawartych w dokumentach (decyzje, zarządzenia, uchwały) dotyczących prowadzonej polityki jakości, celów jakościowych, strategii realizacji tych celów oraz wprowadzenia i doskonalenia systemu zapewnienia jakości i zarządzania tym systemem. Ocena zakresu, sposobu prowadzenia i kompletności dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, oraz doskonalenia tego systemu.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia funkcjonuje w oparciu o unormowania zawarte w następujących dokumentach:

1. Uchwała nr R/0004/10/10 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 31 marca 2010 roku w sprawie przyjęcia Wewnętrznego systemu zapewnającego jakość kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku
2. Uchwała nr R/004/18/12 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 28 marca 2012 roku wprowadzająca Aneks nr 1 do uchwały nr R/0004/10/10 z 31.03.2010 r. w

sprawie przyjęcia Wewnętrznego systemu zapewniającego jakość kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku.

3. Uchwała nr R/0004/24/12 z dn. 25 kwietnia 2012 r. wprowadzająca aneks do uchwały nr R/0004/10/10 z 31.03.2010 r. w sprawie przyjęcia "Wewnętrznego systemu zapewniającego jakość kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku"
4. Zarządzenie nr R/0210/117/11 Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie zasad konstruowania programów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego obowiązującymi dla programów kształcenia w roku akademickim 2012/2013 oraz komplementowania dokumentacji dla programów w Akademii Pomorskiej w Słupsku,
5. Uchwała nr R/0004/15/12 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Studiów,
6. Uchwała Senatu nr R/0004/09/12 z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu obowiązków Opiekuna Roku
7. Uchwała Senatu nr R/0004/40/11 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 26 października 2011 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu określającego zasady funkcjonowania "Systemu Plagiat.pl w Akademii Pomorskiej w Słupsku,
8. Uchwała Senatu nr R/0004/10/12 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 29 lutego 2012 r. wprowadzająca zmiany do regulaminu określającego zasady funkcjonowania "Systemu Plagiat.pl w APS"
9. Uchwała Senatu nr R/0004/17/12 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia kwestionariusza oceny nauczyciela przez studenta
10. Zarządzenie Rektora nr R/0210/27/12 z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia kwestionariusza ankiet

Powyższy system wewnętrznych aktów prawnych jest prawidłowo skonstruowany pod względem formalnym. Również akty wykonawcze, powołujące odpowiednie organy określone w powyższych przepisach, wydane są poprawnie. W zamyśle powyższy system aktów prawnych ma tworzyć spójną całość oraz odpowiednie ramy prawne do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Uwagę zwraca jednak fakt, iż powyższe przepisy w bardzo niewielkim stopniu określają cele funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a w konsekwencji również odpowiedzialność organów go tworzących. Jak wspomniano we wcześniejszej części raportu, zdecydowana większość działań określonych powyższymi przepisami, odnosi się jedynie do bieżącego

dostosowania kształcenia w Uczelni do przepisów prawa, w szczególności wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji.

We wskazanych dokumentach uwzględniono wszystkie poziomy i formy studiów, choć problematyka zapewniania jakości na studiach podyplomowych oraz niestacjonarnych, zaznaczona jest w nich jedynie symbolicznie. Należy przy tym zaznaczyć, iż powyższa opinia dotyczy jedynie formalnego układu aktów prawnych, zaś możliwość ich praktycznej realizacji oraz ocena potencjalnej skuteczności, dokonana została we wcześniejszej części raportu. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż przyjęty w Akademii Pomorskiej w Słupsku wewnętrzny system zapewniania jakości, nie obejmuje wszystkich istotnych elementów kształtujących jakość. Dostosowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości do roli jaką ma pełnić w Uczelni, spowoduje niewątpliwie konieczność modyfikacji obecnych aktów prawnych, jak również opracowania nowych.

Szczególną uwagę zwraca fakt braku opracowanego harmonogramu wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości, co jest niepokojące w świetle dotychczasowych wymogów prawnych, określonych w §3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2007 roku w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

Rozwiązania przyjęte w Uczelni statuujące procesy zapewniania jakości są zgodne z powszechnie obowiązującymi uregulowaniami prawnymi.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego

ZNACZĄCO

Syntetyczny opis *kryterium szczegółowego*¹

Obowiązujący na Wydziale system wewnętrznych aktów prawnych jest spójny pod względem formalnym oraz zgodny z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, wydaje się jednak niewystarczający względem potrzeb wdrożenia wszystkich działań projakościowych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju				X	
wewnętrzny system zapewnienia jakości					X
cele i efekty kształcenia na studiach podyplomowych oraz system ich weryfikacji				X	
zasoby kadrowe, materialne i finansowe			X		
prowadzenie badań naukowych				X	
współpraca krajowa i międzynarodowa				X	
system wsparcia studentów i doktorantów				X	
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,			X		

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz

oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Analiza SWOT dokonana przez jednostkę nie została poprzedzona jakąkolwiek dogłębną analizą czynników wchodzących w jej skład. Zwraca uwagę w szczególności odniesienie do funkcjonowania oraz skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, co jak przyznały władze Wydziału nie zostało poparte jakimikolwiek empirycznymi dowodami lub procedurami ewaluacyjnymi.

Analiza SWOT przedstawiona przez Wydział zawiera istotny błąd metodologiczny w zakresie identyfikacji szans. Większość czynników określonych jako szanse, stanowią de facto czynniki wewnętrzne, nie zaś zewnętrzne.

Uwaga: jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy wskazać dokumenty, syntetycznie omówić wyjaśnienia, i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieć się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	Częściowo	Niedostatecznie
strategia rozwoju			x		
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
cele i efekty kształcenia na studiach podyplomowych oraz system ich			x		

weryfikacji					
prowadzenie badań naukowych			x		
współpraca krajowa i międzynarod owa			x		
system wsparcia studentów i doktorantów			x		

Odpowiedź na raport z wizytacji PKA zawiera wyjaśnienia dotyczące poszczególnych kryteriów.

Z odpowiedzi na raport wynika, że Uczelnia podjęła wiarygodne działania na rzecz dookreślenia strategii Wydziału, co pozwala na zmianę oceny w tym punkcie na znaczącą. Jednocześnie podtrzymane zostają zawarte w Raporcie powizytacyjnym stwierdzenia na temat sposobu ujęcia kwestii jakości kształcenia w strategii Wydziału oraz uwzględnienia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Sama wizytacja nie potwierdziła wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program kształcenia (co było przedmiotem rozmów podczas wizytacji). Podtrzymane zostaje stwierdzenie dotyczące rozbieżności koncepcji kształcenia z celami określonymi w strategii Wydziału, mimo, jak w innym miejscu zostało zaznaczone, adekwatnych zasobów kadrowych, materialnych i finansowych. Wizytacja nie potwierdziła udziału interesariuszy wewnętrznych innych niż władze dziekańskie oraz interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu strategii Wydziału. Liczne przykłady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym zostały w Raporcie powizytacyjnym uznane i docenione, zaznaczyć jednak trzeba, że ta współpraca nie dotyczy tworzenia strategii oraz programu kształcenia, czyli tego, co było przedmiotem oceny. Stwierdzenie na temat marginalnego udziału studentów w procesie kształtowania oferty edukacyjnej

zostało sformułowane na podstawie rozmów ze studentami i obrazuje ich perspektywę. Zostaje ono podtrzymane. Podany w odpowiedzi na raport przykład współpracy dotyczącej kierunku „praca socjalna” jest początkiem dobrych praktyk, które warto zastosować także na innych kierunkach. Z uznaniem przyjęte zostają informacje o podjętych działaniach naprawczych.

Ocena skuteczności stosowanego wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia została sformułowana w Raporcie powizytacyjnym na podstawie konfrontacji otrzymanych dokumentów z rzeczywistością zastaną podczas wizytacji. Wyjaśnienia i deklaracje zawarte w odpowiedzi Wydziału na Raport po wizytacji odnoszące się do działań naprawczych, w szczególności te, które dotyczą podnoszenia skuteczności działań powołanych już i powoływanych komisji i rad, wsłuchiwanie się w głosy studentów, wzmocnienia udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, monitorowania losów absolwentów, udoskonalenia sposobów ankietyzowania oraz opracowywania ankiet **uzasadniają zmianę oceny w tym punkcie na znaczącą**. W odpowiedzi na Raport po wizytacji Wydział przedstawił nowe informacje na temat działań naprawczych zmierzających do zwiększenia skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Przedstawiono harmonogram prac związanych z doskonaleniem systemu, w tym utworzenie Rady Pracodawców, wypracowanie kryteriów analizy ocen studenckich, stworzenie procedur usprawniających przepływ informacji do i od studentów, dostosowanie nowych programów studiów do wymogów KRK. Odpowiedź zawiera również informację o wprowadzeniu Uchwałą nr R/0004/02/13 Senatu AP w Słupsku z dnia 30 stycznia 2013 r. procedur hospitacyjnych dla całej Uczelni.

W odpowiedzi na raport znalazły się także informacje o działaniach naprawczych dotyczących kształcenia na studiach podyplomowych, co umożliwia zmianę oceny na **znaczącą**.

Zawarte w odpowiedzi na Raport powizytacyjny sprostowanie dotyczące obszarów naukowych i dyscyplin reprezentowanych przez nauczycieli stanowiących minimum kadrowe na kierunku „praca socjalna” zostało przyjęte. Odpowiedź na Raport powizytacyjny zawiera także informacje o rozwoju naukowym kadry, który nastąpił po wizytacji ZO PKA. Od tego czasu trzy osoby uzyskały stopień doktora. Sześciu doktorów w Instytucie Muzyki wszczęło postępowanie habilitacyjne. W odpowiedzi na Raport powizytacyjny Wydział przedstawił plany dostosowania

budynku przy ul. Westerplatte 64 do potrzeb osób niepełnosprawnych, rozbudowy Sali studyjnej oraz rozwoju platformy e-learningowej.

W odpowiedzi na Raport powizytacyjny znalazły się też informacje o działaniach naprawczych w zakresie określania tematyki badań naukowych oraz wyjaśnienia dotyczące udziału studentów w badaniach naukowych, co uzasadnia zmianę oceny na **znaczącą**.

Z odpowiedzi na Raport powizytacyjny wynika, że Wydział podjął działania mające na celu umiędzynarodowienie studiów i zwiększenie mobilności studentów. Uzupełnione zostały informacje na temat realizacji zajęć w języku obcym, umów bilateralnych, udziału w konferencjach oraz planowanego międzynarodowego projektu badawczego. Odpowiedź na Raport powizytacyjny zawiera między innymi informację o realizowaniu zajęć w języku obcym w Instytucie Pedagogiki. Podano nazwiska dwanaścioro nauczycieli akademickich, którzy prowadzą zajęcia w języku obcym. W odpowiedzi na Raport powizytacyjny wymieniono zajęcia prowadzone na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym w języku angielskim przez trzynaścioro nauczycieli akademickich w latach 2010-2012 dla studentów przyjeżdżających w ramach Programu LLP ERASMUS. Żadne z tych zajęć nie były prowadzone w czasie wizytacji ZO PKA, choć jak wynika z odpowiedzi na Raport powizytacyjny w semestrze zimowym 2012/2013 na kierunku „pedagogika” na Wydziale Edukacyjno-Filozoficznym studiowało 2 zagranicznych studentów. Niezależnie od inicjatyw ogólnouczelnianych (takich jak Bałtycki Festiwal Nauki, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Uniwersytet Dziecięcy), Wydział angażuje się w życie regionu. Uzasadnia to zmianę oceny na **znaczącą**.

W odniesieniu do wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego zapewnianego przez jednostkę studentom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się, podtrzymana zostaje krytyczna opinia o działalności opiekunów lat zasygnalizowana w rozmowach przeprowadzonych podczas wizytacji. W odpowiedzi na Raport powizytacyjny Wydział przedstawia argumenty na korzyść opiekunów lat w postaci ankiet studenckich. Z analizy przedstawionych ankiet wynika jednak, że problem istnieje, choć nie dotyczy w równym stopniu wszystkich kierunków. Krytyczne opinie studentów występują często, a nawet niekiedy przeważają w przypadku ankiet dotyczących opiekunów lat na kierunku „pedagogika”. W odpowiedzi na Raport powizytacyjny znalazły się natomiast dwa pisma (bez daty): jedno podpisane przez

reprezentantów I roku „pedagogiki SPS niestacjonarnej” (podpisy dwóch osób) i drugie podpisane przez starostę II roku studiów stacjonarnych na kierunku „pedagogika”. Obydwa pisma potwierdzają, że odbyło się spotkanie opiekuna roku ze studentami i że studenci mają z opiekunem stały kontakt. Uzasadnia to zmianę oceny na **znacząca**.